

PAGAL NAUJĄJĄ RUSIJOS POŽIŪRĮ SAUSIO 13-OSIOS PERVERSMAS BUVO TEISĖTAS

Rusija rodo naują požiūrį, pagal kurį sovietų pajėgų bandymas 1991 metų sausio 13-ąją nepriklausomybę paskelbusioje Lietuvoje įvykdyti valstybės perversmą, teigia Briuselyje leidžiamas laikraštis apie Europos Sąjungą „European Voice”.

Šio leidinio publikacijoje teigiama, kad diplomatinis skandalas, kilęs dėl Austrijoje sulaikyto ir paleisto įtariamojo Sausio 13-osios byloje Michail Golovaton, „yra daugiau nei apdulkėjęs istorinis klausimas”.

„Atrodo naujoji Rusijos linija yra ta, kad perversmo bandymas buvo teisėtas”, - teigia „European Voice” ir primena Rusijos ambasatoriaus Austrijoje interviu, kuriame šis diplomatas gyrė austrų teisėsaugą, neleidusią „įtraukti Austrijos į purvinas trečiosios šalies politikų intrigas, kurie nori susikrauti kapitalą **suvėdinėdami sąskaitas su savo pačių istorine praeitimi**”.

Tai, pasak „The Economist” grupei priklausančio leidinio, būtina įdėmiai išnagrinėti. Publikacijoje primenama, kad pirmasis posovietinės Rusijos prezidentas Boris Jelcin aiškiai kritikavo Sausio 13-osios įvykius, o rusai atvykę į Lietuvą ateidavo pagerbti tragiško įvykio aukų.

„Prisimenu vainiką prie Lietuvos parlamento su paprastu užrašu rusų kalba: „Atleiskite mums”. Kitame užrašė buvo rašoma: „Už jūsų ir mūsų pergalę”. Buvo manoma, kad rusai ir lietuvai turi bendrą priešą: sovietų vadus, kurie nusižemintų iki žmogžudystės, kad išlaikytų Stalino imperiją”, - teigia „EuropeanVoice”.

„Bet atrodo, jau nebe. Tokie argumentai veda įdomiomis ir nemaloniomis kryptimis. O kaip dėl rusų, žuvusių per nepavykusį 1991-ųjų rugpjūčio perversmą? Ar būtų buvę teisėta šaudyti į B.Jelciną kai jis stovėjo ant tanko gindamas Rusijos parlamentą? Kai pradėdi valgyti šias KGB istorijos piliules, sunku sustoti”, - konstatuoja Vidurio ir Rytų Europos temomis rašantis „The Economist” apžvalgininkas.

Straipsnyje teigiama, jog dėl M.Golovaton paleidimo kilo daug klausimų: „Kas da-

bar atsakingas už sovietinės praeities nusikaltimus? Ar Europos arešto įsakymas buvo teisingai surašytas? Ar Austrija davė Lietuvai pakankamai laiko ištaisyti originalaus orderio trūkumus? Ar glaudūs Austrijos ryšiai su Rusija paaiškina jos abejingumą kitai Europos Sąjungos narei?”. „Tai nesiliaus visą vasarą. Jei Austrija manė, kad šis reikalas greit bus baigtas, ji buvo suklaidinta. Tačiau iš tiesų įdomus aspektas yra Rusijos požiūris”, - teigia „European Voice”.

Austrija liepos 14 dieną buvo trumpam sulaikiusi M.Golovaton pagal Lietuvos išduotą Europos arešto įsakymą, bet nepraėjus nė parai jį paleido, taip sukeldama Lietuvos pasipiktinimą. Kai kurie politikai Lietuvoje ir Austrijoje teigia, kad tokią sulaikymo baigtį lėmė Rusijos spaudimas.

M.Golovaton Lietuvoje įtariamas nusikaltimais žmoniškuumui. Tarp pateiktų įtarimų - ir 14 žmonių žudynės 1991 metų sausio mėnesį, kai sovietų kariai šturmavo Vilniaus televizijos bokštą, kurį buvo susirinkusi ginti beginklių žmonių minia.

Rusijos prezidento Dmitrij Medvedev atstovė spaudai pareiškė, kad „šiuo konkrečiu atveju kelia nusistebėjimą neadekvati Lietuvos valdžios pozicija, kai mėginama kaltę suversti Rusijos piliečiams už veiksmus, kuriuos atliko valstybė, kuri dabar neegzistuoja”.

JAV PREZIDENTAS PALANKUS RUSIJAI

Washington, DC, rugpjūčio 3 d. JAV prezidentas Barack Obama paragino Rusiją tartis su kitomis Pasaulio prekybos organizacijos narėmis ir užbaigti derybas dėl prisijungimo prie organizacijos iki šių metų pabaigos.

Baltųjų rūmų atstovas Jay Carney informavo žiniasklaidą, kad B. Obama iškėlė šį klausimą, kai jam paskambino Rusijos prezidentas Dmitrij Medvedev.

Rusija ir JAV planuoja pasirašyti dar daugiau karinio bendradarbiavimo susitarimų, pranešė Karinio-techninio bendradarbiavimo federalinės tarnybos vadovo pavaduotojas. Gegužę JAV su Rusija pasirašė

Prie Austrijos ambasados Vilniuje susirinkę lietuviai griežtai protestavo dėl Sausio 13-osios bylos įtariamojo M. Golovaton skandalingo paleidimo.

lrytas.lt

JAV SENATAS PARAGINO RUSIJĄ IŠVESTI KARIUOMENĘ IŠ ABCHAZIJOS IR PIETŲ OSETIJOS

Washington, DC, liepos 31 d. (ELTA). Jungtinių Valstijų Senatas priėmė rezoliuciją Gruzijos suverenumui, nepriklausomybei ir teritorijos vientisumui remti ir paragino Rusiją išvesti savo kariuomenę iš Abchazijos ir Pietų Osetijos.

Kaip pažymima pranešime spaudai, paskelbtame senatorės Jeanne Shaheen, kuri drauge su senatoriumi Lindsey Graham buvo rezoliucijos priėmimo iniciatoriai, dokumentas buvo priimtas vienbalsiai. „Senatas vieningai parėmė

Gruzijos teritorijos vientisumą”, - pabrėžė J.Shaheen.

„Nors aš patenkinta Senato veiksmais ir aiškiu signalu, kurį mes siunčiame Gruzijai ir Rusijos Federacijai, situacija tebėra trapi ir neišspręsta, kai Rusijos kariuomenė tebėra okupavusi Gruzijos Abchazijos ir Pietų Osetijos regionus”, - sakoma senatorės demokratės pareiškime.

Kaip pažymima dokumente, Jungtinėms Valstijoms „kritiškai svarbu stiprinti Amerikos ir Gruzijos santy-

kius ir toliau ieškoti ilgalaikės taikos ir pastovumo”.

Gruzijos užsienio reikalų ministerija padėkojo Amerikos Senatui už priimtą rezoliuciją.

Komentuodamas Senato priimtą dokumentą Gruzijos ambasadorius Jungtinėse Valstijose Temur Jakobašvili pareiškė, jog dokumente akcentuojama, kad Rusijai būtina vykdyti 2008 metų rugpjūčio 12 dienos susitarimą dėl kariuomenės išvedimo iš Abchazijos ir Pietų Osetijos. „Rezoliucijoje pabrėžiama, kad turimi omenyje konfliktai ne Gruzijos teritorijoje, o vienas konfliktas - tarp Rusijos ir Gruzijos”, - sakė T.Jakobašvili.

LIETUVOS TEISINGUMO IR UŽSIENIO REIKALŲ MINISTERIJOS TURI PASIAIŠKINTI

Vilnius, rugpjūčio 5 d. (ELTA). Ministro pirmininko tarnyba kreipėsi į Teisingumo ir Užsienio reikalų ministerijas dėl informacijos apie Baltarusijos žmogaus teisių gynėjo, nevyriausybinės organizacijos „Viasna” vadovo

367,5 mln. dolerių vertės kontraktą, pagal kurį Afganistano kariuomenė bus aprūpinta 21 kariniu sraigtasparniu „Mi-17V5”. „Greitai mes planuojame pasirašyti dar daugiau susitarimų su JAV ir išplėsti bendradarbiavimą”, - teigė jis.

Alesio Beliackio sulaikymo pagrindą.

Kaip teigiama Ministro Pirmininko spaudos tarnybos išplatintame pranešime, ministerijos informaciją, susijusią su Baltarusijoje sulaikyto A. Beliackio banko duomenų perdavimu Baltarusijai, turi pateikti iki rugpjūčio 9 dienos. Taip pat prašoma informuoti, kokių veiksmų ėmėsi Lietuvos Respublikos institucijos ir kokie tolesni žingsniai yra suplanuoti.

Kaip teigia Baltarusijos nevyriausybinės organizacijos

„Viasna” atstovai, pagrindu sulaikyti Baltarusijos žmogaus teisių organizacijos vadovą A. Beliackį tapo Lietuvos teisingumo ministerijos pagal Baltarusijos teisinės pagalbos prašymą suteikta informacija.

ELTA jau rašė, kad Lietuva neribotam terminui sustabdė teisinės pagalbos teikimą Baltarusijai. Apie tai pranešęs teisingumo viceministras Tomas Vaitkevičius teigė nematęs ministerijos klaidos išduodant sąskaitų duomenis, bet pripažino nežinojęs, kad duomenys Baltarusijai teikiامي būtent apie žmogaus teisių gynėją.

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Tarptautinėje matematikos olimpiadoje Amsterdame bronzos medalius iškovojo Vilniaus licėjaus mokiniai: dvylik-tokai E. Dulskytė, E. Poliakovas, vienuoliktokai L. Klimavičius ir M. Valiūnas. Olimpiadoje dalyvavo 564 moksleiviai iš 101 valstybės. Lietuvos komanda pelnė 87 taškus ir užėmė 45 vietą. Geriausiai pasirodė Kinijos matematikai su 189 taškais.

Archeologai Panevėžyje tirdami sklypą, netikėtai atkasė 252 žmonių laidojimo vietas ir dar krūvą kaulų. Toje vietoje buvo nu-matyta statyti namą. Kasinėjimų metu pradėjo lįsti žmonių kaulai. Paaikškėjo, kad atkastas XVII - XVIII amžių kapinaičių centras. Čia rasti keturiais sluoksniais palaidoti žmonės. Kasinėjimams vadovavo archeologė Asta Gerbutavičiūtė. Manoma, kad ten žmonių namai pastatyti ant kapinių. Prieš 500 metų mirę pane-vėžiečiai bus perlaidojami dabar veikiančiose Šilaičių kapinėse.

Vilniaus apygardos teismo vertėjai per pustrečio mėnesio išvertė į rusų kalbą 282 puslapių apimties nuosprendį kaltu Medininkų žudynių byloje pripažintam K. Michailov ir per kurjerį pasiuntė Lukiškėse uždarytam nuteistajam. Nuteistas iki gyvos galvos jis galės nagrinėti teismo sprendimą ir per 20 dienų pateikti skundą Apeliaciniam teismui.

Tris širdies operacijas ištvėrusi europarlamentaro Vytauto Landsbergio 81 metų žmona Gražina vėl ligoninėje, Santariškių klinikose. Pianistė krūtinėje pajuto stiprų skausmą.

Lietuvos Krašto apsaugos ministerija apgailestauja, kad Karo muziejaus šarvuotis BTR 60PB buvo panaudotas politinei reklamai. Pagal susitarimą su UAB „Baltijos filmų paslaugos“ ir VŠĮ „Jono Meko fondas“, šarvuotis turėjo būti panaudotas Švedijos televizijos TV6 laidos epizodui apie netradicinę kovą su neleistinose vietose statomais automobiliais Vilniaus mieste sukurti. Apie politiko dalyvavimą reportažo kūrime Krašto apsaugos ministerija nebuvo informuota. Šarvuotis BTR 60PB yra Vytauto Didžiojo karo muziejaus eksponatas. Jis yra ekspo-nuojamas Karo muziejaus Karo technikos ir transporto skyriuje Vilniuje. Ratinių šarvuočių BTR 60PB Lietuvos kariuomenė nebenaudoja.

Lietuvos Švietimo ir mokslo ministerija slepia informaciją, kurios Lietuvos mokyklos nesugeba abiturientų gerai parengti valstybiniams egzaminams. Žurnalistų teigimu, tėvai ir vaikai turi teisę žinoti, kurią gimnaziją ar vidurinę pabaigus šansų įstoti į norimą specialybę norimoje aukštojoje nėra. Švietimo ir mokslo viceministras sako, kad mokyklų vertinimai neskelbiami, nes lyginti kaimo ir prestižines mokyklas, kurios atsirenka vaikus, neteisinga. Nacionalinis egzaminų centras turi informaciją, kaip kiekvienos mokyklos abiturientai kasmet išlaiko valstybinius egzaminus. Tačiau ši informacija neskelbiama – toks Švietimo ir mokslo ministerijos sprendimas.

Viešojoje įstaigoje „Prezidento Valdo Adamkaus biblioteka - muziejus“ įvyko Rimo Čiurlionio tapybos darbų parodos „Ten pat gyvenam, ten pat sugrįžtam“ atidarymas ir vieša diskusija tema „Ką reiškia būti šiandienos lietuviu?“. „Rimo Čiurlionio kūrybos pristatymas ir diskusija yra pirmasis viešas renginys neseniai įsteigtoje Valdo Adamkaus prezidentinėje bibliotekoje. Simboliška, kad jos veikla prasideda R. Čiurlionio darbų paroda. Augęs ir mokėsis Kaune, vėliau savo kūrybos dirbtuves perkėlęs į Čikagą, jis yra puikus lietuvių pasaulyje pavyzdys.

Neabejotinai svarbios yra diskusijos apie gyvenimo būdą lietuvių, kurie patys kuria šiandieninio pasaulio ir gyvenimo for-mas, o nėra vien vartotojai. Taip pat labai simboliška, kad Valdo Adamkaus prezidentinėje bibliotekoje bursis meną mylintys žmonės - V. Adamkus visada buvo ir yra žinomas meno gerbėjas bei mecenatas“, - teigia V. Adamkaus bibliotekos - muziejaus vadovas Arūnas Antanaitis.

Diskusijoje dalyvavo prezidentas Valdas Adamkus, me-notyrininkė prof. Rasutė Žukienė, istorikas prof. Egidijus Aleksandravičius bei ekspozicijos autorius Rimas Čiurlionis.

Europos krepšinio ger-bėjus ir tautiečius Vilnius nu-stebins projektu „TV bokštas - didžiausias krepšinio krepšys“. 170 m aukštyje bus sumontuotas 34,7 m skersmens ir 109 m ilgio lankas, ant kurio iš 2560 m švie-sos kabelio ir 545 lempučių bus pakabintas 40 m aukščio tinklas. Toks krepšys bus įžiebtas ant aukščiausio Lietuvos statinio - TV bokšto - pirmą Europos vyrų krepšinio pirmenybių dieną ir švies nuo sutemų iki paryčių visą pirmenybių laikotarpį.

New York, rugpjūčio 5 d. (Reuters). Ketvirtadienį JAV akcijų rinka pademonstra-vo didžiausią nuosmukį per dvejus metus nuo 2009-ųjų. Investuotojai baiminasi naujos recesijos Jungtinėse Valstijose ir Europos skolų krizės plitimo į stambias euro zonos ekono-mikas. Indeksai „Dow“ ir „S&P“ neteko daugiau nei 4 proc.,

JAV AKCIJŲ RINKA BAIGĖ DIDŽIAUSIU SMUKIMU

o „Nasdaq“ nusmuko 5 pro-centais. Rinkos silpnumą pasta-ruoju metu nulėmė nemažai veiksmų. JAV ekonominių rodiklių kritimas byloja apie sulėtėjusį ūkio augimą. Skolų krizė Europoje vis dar kelia grėsmę didžiosioms euro zo-nos ekonomikoms - Ispanijai ir Italijai. „Dow Jones“ indeksas

JAV Atstovų rūmų pirmininkas John A. Boehner pasitarimuose su JAV prezidentu Barack Obama griežtai reikalavo mažinti valdžios išlaidas sudarant naują biudžetą ir didinant JAV valstybės skolą. *NYT*

JAV PREZIDENTAS PASIRAŠĖ ĮSTATYMĄ DĖL JAV SKOLOS PADIDINIMO.

Washington, DC, rugpjū-čio 3 d. (EPA). JAV presiden-tas Barack Obama pasirašė įstatymą dėl JAV skolos padi-dinimo. Antradienį už valsty-bės skolos limito padidinimą

balsavo Senatas. „Už“ balsavo 74 senatoriai, „prieš“ - 26. Pirmadienį JAV Kongreso at-stovų rūmai 269 balsais prieš 161 pritarė projektui.

JAV ATSTOVŲ RŪMAI PRITARĖ VALSTYBĖS SKOLOS DIDINIMUI

Washington, DC, rug-pjūčio 2 d. (Reuters). Likus dienai iki skolos „lubų“ didi-nimo termino, respublikonų kontroliuojami JAV Atstovų rūmai 269 balsų persvara prieš 161 pritarė biudžeto deficito sumažinimo 2,1 trili-jono dolerių planui, kurį pa-rengė Kongreso vadai ir JAV prezidentas Barack Obama.

Dėl to, ar bus sulaukta Atstovų rūmų pritarimo, buvo abejojama iki pat paskutinių 15 minučių trukusio balsavimo akimirklų. Nors 174 respublikonai pasi-sakė už pasiūlytą planą, 66 buvo

prieš jį, todėl buvo reikalinga demokratų parama. Demokratų balsai pasidalijo perpus - 95 „už“ ir tiek pat „prieš“. Atstovų rūmų pirmininkas John Boehner pastebėjo, kad galutinis rezultatas pateisina užsitiesusių derybų mėnesius. Pagal įstatymo projektą, skola bus padidinta iki 2013 m. imtinai, išlaidos bus ma-žinamos dešimt metų; be to, bus įsteigtas komitetas Kongrese, kuris iki lapkričio pabaigos parengs rekomenda-cijas dėl deficito mažinimo. Dokumente nėra punktų dėl mokesčių didinimo.

MES ŽINOME RUSIJĄ IR ŽINOME JUS

Buvęs kandidatas į JAV prezidentus, senatorius John Sidney McCain užtikrino Estijos gynybos ministrą Mart Laar, kad Estija gali būti tikra dėl JAV karinio palaikymo, praneša rus.delfi.ee. Per susi-tikimą su M. Laar J. McCain padėkojo Estijai už indėlį stiprinant pasaulio saugumą, o M. Laar išsamiai apžvelgė Estijos veiklą, užtikrinant kibersaugumą, praneša rus.

err.ee. Kolegos aptarė JAV ir Estijos bendradarbiavimo ga-limybes, dviejų šalių santy-kius, taip pat padėtį Rusijoje, Afganistane ir Baltarusijoje. Senatorius J. McCain pa-reiškė, kad Rusija neretai išsako kaltinimus kaimyninių šalių atžvilgiu, tačiau tai neturi didelio poveikio. „Mes žinome Rusiją ir žinome jus“, – pabrė-žė J. McCain.

ketvirtadienį sumažėjo 4.31 proc., iki 11383,68 punkto, „S&P 500“ neteko 4.78 proc. ir sudarė 1200,07 punkto, o „Nasdaq Composite“ suma-žėjo 5.08 proc., iki 2556,39 punkto. Nuosmukis užfiksuotas visuose sektoriuose, ypač finansų ir energetikos. „Bank of America“ akcijos atpigo 7.4 proc., „Citigroup“ - 6.6 proc., „Hewlett-Packard“ - 5.1 proc.

TRUMPAI

Vengrija savo sostinės, Laisvės aikštėje, pagerbdama JAV prezidento Ronald Reagan šimto metų gimtadienį, pastatė įspūdingą jo statulą ant granito pjedestalo, kaip padėkos ženklą už jo kovą prieš komunizmą. Paminklo atidengime, daly-vaujant užsienio valstybių am-basadoriams, dalyvavo buvęs prezidento Reagan Teisingumo generalinis direktorius Edwin Meese III.

Venezuelos diktatorius Hugo Chavez, kuris po ope-racijos gydomas Kubos li-goninėje, pasekė Kubos dik-tatoriaus Castro pavyzdžiu, paskirdamas savo brolių, vado-vauti krašto valdžiai, kol jis pasveiks ir galės grįžti į savo valstybę.

Komunistinės Kinijos vyriausybė pradėjo Irako Al-Ahdab alyvos laukuose išgavi-mo darbus, praneša kinų žinių agentūra. Grėžimo darbai pra-sidėjo birželio 21 dieną, ir ma-noma, kad per metus bus gauta trys milijonai tonų neapdirbtos alyvos. Manoma, kad ten yra bilijonas statinių alyvos, kurią per 23 metus išgaus Kinijos alyvos kompanija.

Washington JAV Senato Užsienio reikalų komitetas leido prezidentui Obamai tęsti metams karinę pagalbą NATO pajėgų veiksmuose Libijoje.

Vatikane popiežius Benediktas XVI pasirašė leidimą pirmą kartą pradėti skelbti žinias ir evangelizaciją Facebook ir YouTube kanalais.

JAV valstybės departamen-tas pasirašė įsakymą dėl Libijos ambasados Washington perda-vimo Pereinamajai nacionalinei sukilėlių tarybai, sakė vyresny-sis departamento pareigūnas CNN.

JAV mokesčių įstaiga (Internal Revenue Service) pa-skelbė, kad panaikino 275,000 organizacijoms nuo mokesčių atleidimą (tax exemptions) kurios neatliko valdžios nusta-tytus metinius atsiskaitymus su šia įstaiga. Jų tarpe yra ir kai kurios lietuvių, organizacijos.

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010

19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija „Viltis“, Inc.

Algirdas V. Matulionis, Pirmininkas / President

Vytautas Radžius, Redaktorius / Editor

2713 West 71st St, Chicago, IL 60629-2005

Gediminas Markevičius, maketavimas

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA

19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices.

Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn.

VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$1.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78.

Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiro numerio kaina - \$1.00.

Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

AUSTRIJOS POLICIJA PANEIGIA SAVO VYRIAUSYBĖS PASITEISINIMĄ

Užsienio lietuvius sukrėtė Austrijos vyriausybės sprendimas, kurią mes laikėme draugiška Lietuvai, paleisti sulaikytą Vienoje buvusį Rusijos KGB specialios paskirties būrio „Alfa“ vadą Michail Golovатов, kuris prieš dvidešimt metų vadovavo smogikams, žudžiusiems beginklius lietuvius 1991-ųjų sausio 13-osios naktį.

„Asmenys, atsakingi už kitų žmonių mirtį diktatūrų laikais Vidurio ir Rytų Europoje, turi stoti prieš teisimą. Teisingumo vardan moralinė kiekvienos Europos valstybės pareiga tokiais atvejais yra bendradarbiauti“, - tokį pareiškimą, remiantį Lietuvos poziciją dėl Sausio 13-osios bylos įtariamojo M.Golovатов, priminė ir išplatino Čekijos užsienio reikalų ministerija. Anksčiau už tai pasisakė Latvija, Estija ir Lenkija. Austrijos Zalcburgo meras H. Schaden atsiuntė laišką Vilniaus merui A.Zokui, kuriame atsiprašė Lietuvos už austrų, teisėsaugos sprendimą paleisti M. Golovатов.

Europos Sąjungos teisė turi viršenybę prieš tautinius teises aktus ir galioja tarptautinės teisės aktai - 1995 metų Konvencija dėl ekstradicijos tvarkos tarp Sąjungos valstybių.

Rusijos žinių agentūra „RIA novosti“ paskelbė ilgą pasikalbėjimą su KGB atsargos pulkininku M. Golovатов liepos 21 d., kuriame jis prisipažino, kad „specialiuoju skrydžiu išskridome į Lietuvą atlikti užduoties - apsaugoti Vilniaus televizijos centro ryšių priemonių ir užtikrinti, kad į televizijos centrą įeitų rusakalbiai žurnalistai“.

Svarstant šį skandalą, paaiškėjo, kad Rusija turi daug įtakos austrų vyriausybės sluoksniuose. Tačiau austrų „Die Presse“ laikraštis rašė, jog austrų Teisingumo ir Užsienio reikalų ministerijos pareiškė, kad nebuvo jokio Rusijos spaudimo paleisti sulaikytąjį. Bet Austrijos Žaliųjų, partijos atstovas Peter Pilz liepos 28 d. pristatė policijos protokolą dėl nusikaltimais įtariamo ruso sulaikymo. Jis tai vadina „visišku melu“. Protokole nurodoma, kad tą, naktį jų prokuroras informuoja, ką toliau daryti su sulaikytoju - sprendimas „priimtas aukštesniuose sluoksniuose“. Sprendimas „raštu ir žodžiu nurodytas Užsienio ir Teisingumo ministerijose“. Tačiau Austrijos policijos protokole rašoma kitaip: Rusijos ambasadorius vidurnaktį atvyko į sulaikytojo vietą ir pažadino telefonu vyriausiąją austrų prokurorą Wezrner Pleischl iš miego 3:20 val. ryto. Ambasatoriaus prašymas patenkinamas: KGB karininkas išvyksta į Rusiją.

Kovo 11-osios signataras Rimvydas Valatka, rašydamas „Lietuvos ryte“ straipsnį pavadino „Austrija gerbia KGB budelius“. „Ne šiandien pataikavimas prasidėjo. Net baisiausiais Stalino žudynių metais Europos kairieji intelektualai laižė kruvinus komunistų diktatoriaus batus. Šiandien senoji Europa tiesiog neriasi iš kailio pataikaudama Kremlui. Naujausias pavyzdys - Vokietijos organizacijos „Werkstatt Deutschland“ sprendimas apdovanoti Rusijos premjerą, buvusį KGB papulkininkį V. Putin

„DRĄSA“ UŽSIENIO POLITIKOJE

Beveik penkerius metus Lietuvos užsienio politika pasižymėjo savo kovinga retorika. Buvo metami iššūkiai ne tik Rusijai, bet ir savo sąjungininkams. Prezidento Adamkaus prezidentavimo metais daugiausia klievo Vakarų Europos valstybėmis, kurios buvo kritikuojamos už tariamą principų ir vertybių nepaisymą, o prezidentė Dalia Grybauskaitė kritikavo ne tiek konkrečius JAV veiksmus, kiek menamus ketinimus neginti Lietuvos interesų.

Lietuvos pastangos apsigauti teisuolio skraiste ir pasiskelbti Europos sąžine nesulaukė pritarimo. Daugelis kitų šalių buvo labiau linkusios pastebėti Lietuvos nenuoseklumus. Lenkijos užsienio reikalų ministras Radoslaw Sikorski suabejojo, ar Lietuva iš tiesų baiminasi Maskvos, jeigu gynybai skiriama perpus mažiau negu reikalauja NATO standartai. Pasak Sikorski, Lenkija supranta, kad ji yra NATO pasienio šalis, todėl gynybai skiria 1.95 proc. BVP, nors Lietuva tenkinasi 0.88 proc.

Priešinimasis dujotiekiui „Nordstream“ yra kitas nenuoseklumo pavyzdys. Lietuva retoriškai klausė, ar Europa rinksis vertybes ar vamzdynus, bet Vilnius iš esmės nesipriešino vamzdynams, nes norėjo, kad nafta būtų tiekiama į Mažeikius per „Družbą“, o „Nordstream“ būtų tiesiamas per Lietuvos teritoriją. Blogi buvo tik tie vamzdynai, kurie apėjo Lietuvos teritoriją. Tai neliko nepastebėta. Vokietijos aplinkos apsaugos ministras Jürgen Trittin laiške tuometiniam deputatui Audroniui Ažubaliui paklausė, kodėl Vokietijos gyventojai turėtų brangiau mokėti už dujas, kad Lietuva galėtų uždirbti pinigų dėl jų transportavimo per Lietuvą.

Kilus Michail Golovатов incidentui, savaitraščio „Economist“ žurnalistas ir Lietuvos draugas Edward Lucas klausė, „ar Lietuva dėl atsiskyrėliškos užsienio politikos nesumažino savo galimybių sėkmingai sukelti triukšmo Europos institucijose dėl šios problemos?“. Į savo paties klausimą žurnalistas

neatsakė, nors vien klausimo iškėlimas suponuoja teigiamą atsakymą.

M.Golovатов atveju tiesa yra Lietuvos pusėje. Nepaisant nemažų arešto įsakymo trūkumų ir prokuratūros broko, Austrijos elgesys buvo nedraugiškas ir nesolidus. Teisės žinovai pažymėjo, kad paprastai duodama iki 48 valandų papildomiems dokumentams pateikti, o ne reikalaujama viską sutvarkyti per keturias valandas. Aktyvus Austrijos užsienio reikalų ministerijos dalyvavimas diskusijose dėl Golovатов likimo duoda tvirtą pagrindą manyti, kad teisėsaugos organams buvo daromas rimtas politinis spaudimas.

Lietuva turi kuo skystis. Austrija elgėsi nesolidariai, ko gero, pažeisdama savo skelbiamas vertybes. Išskyrus keletą kovingų pasisakymų incidento pradžioje, Lietuva reagavo santūriai. Toną nustatė prezidentė Dalia Grybauskaitė savo interviu su Austrijos žiniasklaida. Ji kalbėjo itin nuosaikiai, pabrėždama, kad „ne apie atsiprašymus eina kalba. Europa turi suprasti, kas vyksta, kas įvyko ir imtis visų priemonių, kad įtariamieji, padarę nusikaltimus, ypač žmoniškumui, ar jų atžvilgiu esant Europos arešto įsakymui, negalėtų laisvai judėti Europoje“. Ne tik Austrija, bet ir daugelis Europos valstybių yra aplaidžiai tolerantiškos tokiems asmenims. „Todėl Lietuva sieks, kad tai būtų įvertinta europiniu lygiu, ir būtų imtasi priemonių, kad taip laisvai priemonių, kad taip laisvai tokie žmonės negalėtų judėti.“

Austrijos elgesys sukėlė pasipiktinimo bangą Lietuvoje. D. Grybauskaitė ir kiti politikai nepasidavė populizmui, nesištingė surinktų rinkėjų balų, vaizduodamiesi nepakeičiamais ir bebaimiais Lietuvos interesų gynėjais. Santūrumas pagirtinas dar ir dėl to, kad vis labiau įsisa-moninama, jog Austrija pasielgė negražiai.

Net Europos teisingumo komisarė Viviane Reding, kuri iš pradžių pasakė, jog ES teisės požiūriu Austrija turėjusi teisę paleisti Golovатов, aiškino esanti labai nusivylusi Austrijos elgesiu. Lietuva turbūt niekada neturėjo geresnės

progos pliekti neva Rusijai pataikaujančias ir vertybes neigiančias Europos šalis.

Ne visi bus patenkinti Lietuvos politikos santūrumu. Kai kurie apžvalgininkai aiškina, kad „drąsesnių“ vertinimų, „tvirtų“ pasisakymų ir „patriotinės retorikos“ oponentai yra bailiai ir pseudopatriotai. Atseit, reikia tvoti iš peties. Kiekvienas turi teisę į savo nuomonę, bet neturėtų savęs apgaudinėti. Nereikia jokios drąsos griežtai kritikuoti Rusiją, juolab Austriją ar ES senbuves, nes savo retorika politikai mažai kuo rizikuoja, tikrai nei savo gyvybe, nei areštu, nei darbo ar pragyvenimo šaltiniu. Tai dar labiau galioja žurnalistams ir apžvalgininkams, kurie savo „drąsa“ veikiau laimi skaitytųjų pritarimą. Tikiu, jog praėjo arba greit praeis laikai, kai didžiausi rėksniai laikomi tauriausiais patriotais.

Užsienio politikoje negalima atsakyti principų ir vertybių, bet ne taip dažnai jiems metami iššūkiai. Kasdieninėje veikloje politikai ieško veiksmingiausių priemonių tikslui įgyvendinti, o kadangi kalbėjimas sudaro didelę diplomatijos dalį, ieškoma tinkamiausių žodžių. Nelengva juos rasti. Neabejoju, kad daugelis lenkų laiko Sikorski drąsiu politiku, kuris Lietuvai tiesiai šviesiai pasakė liautis skriaudus lenkus. Bet lietuviai kitaip reaguoja į jo „drąsius“ žodžius. Sikorski kovinga retorika nepagerino nei Lietuvos lenkų padėties, nei jo paties įvaizdžio, taigi ir efektyvumo ES diplomatų sluoksniuose.

Visiems priimtinių formulavimų nėra. E. Lucas mano, kad A. Ažubalis puikiai elgėsi, sutapatindamas Golovатов su Serbijos generolu Radko Mladič. Veikiausiai dėl to, kad tuo lyginimu visiems nurodoma Golovатов reikšmė Lietuvai. Bet tarptautinį pripažinimą turintis austrų žmogaus teisių profesorius Manfred Nowak, kuris kritikavo Golovатов paleidimą, mano, kad Lietuva sutirštino spalvas sutapatindama Golovатов su žmogumi, kuris kaltinamas užsakęs nužudyti 8,000 vyrų ir berniukų Srebrenicoje. Šiuo atveju pritarčiau E. Lucas.

Sunku rasti aukso vidurį. Kartais kieti ir kovingi pasisakymai yra reikalingi. Bet ne kasdien. Neabejoju, kad Austrijos valdžia pastebėjo ir teigiamai įvertino prezidentės bei apskritai Lietuvos nuosaičių toną ir nutarimą neeskaluoti konflikto. Ir dėl to geriau galvos apie Lietuvą.

Kęstutis Girnius

„Qadriga“ premija. Už pavyzdingą politinę veiklą! Kai vokiečių spaudoje nuvilnijo pasipiktinimas ir kai buvęs Čekijos prezidentas V. Havel pagrasino grąžinsias gautą apdovanojimą vokiečiams, jei bus apdovanotas V. Putin, buvo atšauktas apdovanojimas.

Visa tai rodo, kaip dabartinis Kremlius randa būdų turėti sau palankių asmenų. Ir Lietuvoje vietinis „veikėjas“ šaukia, kad ne M.Golovатов vedami „Alfa“ smogikai ir Maskvos kariai šaudė beginklius žmones Sausio 13-ąją, bet patys lietuviai.

S. Tūbėnas

Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė kalba Medininkų žudynių 20-mečio minėjime. Šalia sėdi invalido vežimėlyje vienintelis likęs gyvas Tomas Šernas, šalia jo Vytautas Landsbergis, gen. Jonas Kronkaitis ir kiti.

www.president.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZIDENTĖ MEDININKŲ ŽUDYNIŲ 20-MEČIO MINĖJIME

Gerbiamieji,
šiandien esame vietoje, kurioje prieš dvidešimt metų vyko kraupios žudynės. Omonininkai atslinko liepos 31 - osios naktį. Žinojo, kad vykdo siaubingą užduotį - tą kraupią naktį buvo nužudyti muitininkai Antanas Musteikis, Stanislovas Orlavičius, policijos „Aro“ pareigūnai Algimantas Juozakas, Mindaugas Balavakas, kelių policininkai Juozas Janonis, Algirdas Kazlauskas bei policininkas Ričardas Rabavičius, miręs po kelių dienų ligoninėje.

Šios tragedijos prieštora - žudynės prie Televizijos bokšto ir Seimo, sudegintos pasienio užkardos ir tų pačių 1991-ųjų gegužės 19-ą dieną Krakūnų užkardoje Šalčininkų

rajone nušautas mūsų pasienietis Gintaras Žagunis. Šie įvykiai glaudžiai susiję - taip siekta įbauginti tautą, priverčiant ją suabejoti laisve ir šio siekio atsisakyti.

Tačiau šių nusikaltimų sumanytojų tikslams nebuvo lemta išsipildyti, nes įvykiai mus dar labiau sutelkė ir užgrūdino. Laisvė nebuvo dovanota, ją apgynėme savo krauju.

Medininkų, taip pat ir Sausio 13-osios tragedija - skaudī žaizda ne tik mums, bet ir visai laisvai Europai. Tą parodė ir nesenų įvykių atgarsiai, kai įtariamasis šiais nusikaltimais išvengė perdavimo Lietuvos teisėsaugai.

Nors tąkart susidūrėme su apmaudžia kliūtimi, svarbiausia, kad per pastaruosius metus padaryta daug - vienoje byloje

nuosprendis, nors ir negalutinis, jau priimtas, kitų atžvilgiu padaryti svarbūs žingsniai perduodant bylas teismui ir siekiant galutinių sprendimų.

Medininkų įtariamieji žinomi visi, tačiau neminėsiu jų pavardžių. Jos nevertos skambėti šioje Lietuvos laisvei svarbioje vietoje. Tikiu, kad teisingumas išsipildys. To reikia ne tik Lietuvos žmonėms. To reikia visai pažangiai žmonijai, mylinčiai laisvę.

Šiandieninis tragedijos paminėjimas - tai kovos už laisvę ir teisingumą tąsa. Tai žuvusiųjų didvyrių aukos įprasminimas. Tegu šios tragedijos prisiminimas ir tikėjimas teisingumu, kaip ir anuomet, sutelkia mus vienybei.

Dalia Grybauskaitė,
Lietuvos Respublikos Prezidentė

siais pagal naują Baudžiamojo kodekso straipsnį. Iki tol minėti asmenys buvo kaltinami tyčiniu Lietuvos pareigūnų nužudymu vykdant tarnybines pareigas”, - sako Generalinės prokuratūros Organizuotų nusikaltimų ir korupcijos tyrimo departamento vyriausiojo prokuroro pavaduotojas Raimondas Petrauskas.

1991 m. liepos 31 d. 7 OMON'o smogikai nužudė 7 tik atsikūrusios Lietuvos sieną saugojusius policijos ir muitinės darbuotojus. Iš sovietų gniaužtų išsilaisvinusios Lietuvos tarnybos neteko Mindaugo Balavako, Algimanto Juozako, Juozo Janonio, Algirdo Kazlausko, Stanislovo Orlavičiaus, Antano Musteikio ir Ričardo Rabavičiaus.

Sunkiai sužeistas ir vienintelis likęs gyvas T. Šernas prisimena nuo miško pusės į vagonėlį įbėgantį žmogų, šūksnius ir šūvių seriją tiesiai pasieniečiams į galvas.

VIENI ATLIKO PAREIGĄ, KITI – NE

Vytautas Landsbergis

Kalba pasakyta minint Medininkų žudynių 20-ąsias metines

JE Respublikos Prezidente, Prezidente Adamkau, aukštieji pareigūnai ir laisvi piliečiai!

Šioje vietoje, tarsi Termopilų tarpeklyje, krito vyrai, kurie įvykdė įstatymą. Įvykdė pareigą savo valstybei ir širdies pareigą Tėvynei. Jie krito nuo nužmogėjusio priešo rankos, kurią valdė kitos valstybės viršininkai ir šovinininė pačių žudikų neapykanta Lietuvai.

Svetimieji nužudė septynis konkrečius žmones, žudė aštuntąjį, bet būtų nužudę ir visai kitus septynis vien todėl, kad tai Lietuvos pareigūnai. Teroras prieš Lietuvos valstybę tęsėsi tada jau ne vieną mėnesį. **Medininkų žmogžudžiai – Sovietų Sąjungos pareigūnai – puolė Lietuvos valstybę.**

Ar mes tai suvokėme bent per 20 metų? Ar įvykdėme savo pareigą žuvusiems? Neįvykdėme. Čia nepakanka aukštųjų apdovanojimų po mirties, socialinių pašalpų artimiesiems ir memorialų. Dvidešimt metų neįvykdytas teisingumas, tai žiauri nepagarba žuvusiems už Lietuvą. Vangumas net siekti teisingumo – jau nusikalstama nepagarba, griauianti valstybės pagrindus.

Kai prokuroras prieš porą metų pasidžiaugė, kad jau nebedaug liko vargti – mat artėja senaties terminas, prokuroras turėjo būti pakeistas tą pačią dieną.

Tačiau nebūtų buvę nė ko džiaugtis ir viltis, nusikaltimą jau seniai perkvalifikavus pagal visus faktinius parametrus į karo nusikaltimą. To kategoriškai nenorėjo Rusija, neigianti net karo nusikaltimą Katynėje – pavyzdys mūsų šioms, matyt, apsidairantiems į senąjį šeimnininką. Galėjai daryti prielaidą iš faktų, kad Lietuvos Generalinė prokuratūra paklusni kai kam iš šalies. Ji to nė nepaneigė. Tikslas nebuvo teisingumas, o senaties terminas. Kai kuriose kitose rezonansinėse bylose tikslas taip pat nėra teisingumas. **Tokią tebeturime niekaip neišivalančią instituciją.**

Finišo į senatį tiesiojoje buvo apsispręstą vieną įtariamąjį vis dėlto perduoti teismui ir nuteisti, džiaugsmingai skelbiant apie teisingumo pergalę. Vieną pasodinam, o visiems kitiems – ką, senatis?

Taigi, sakoma, septynis Lietuvos pareigūnus nužudė ir aštuntą sunkiai sužeidė vienas pripažintas žudikas. Jeigu dabar, po paskutinio teisininkų manevro, iškels naujas bylas dar trims, tai turėsim lietuvišką teisėsauogos vaizdelį, kad galimai žudė keturiose. Nekoks vaizdelis. Jokios logistikos, jokių talkinin-

kų, jokių viršininkų, nors jie ne tik Vilniuje bei Rygoje, tačiau ir Kremliuje puikiai žinojo, ką sovietų teroristai išdarinėja Lietuvoje, ir nestabdė, o dar ginklavo.

Todėl visa byla ir neperkvalifikuota į faktinę nusikaltimo sudėtį, kai Rusija, Baltarusija ar dar kas nors, pavyzdžiui, Austrija, dangsto karo nusikaltėlius.

Kai kurie mūsų dangstytojai net neskiria (arba apsimeta, kad neskiria) nusikaltimų žmoniškumui ir karo nusikaltimų, nors TBT Romos statute tai atskiri septintas ir aštuntas skyriai.

Naujais kaltinimas trims arba keturiems vykdytojams bus keliamas pagal tik vieną ir tyčia sugadintos redakcijos BK straipsnį: už **civilių** gyventojų žudymą. Kas čia ko tyčiojasi, ponai prisiekusieji? Ne už **agresiją**, ginklu veikiant įsibrovus į kitos šalies teritoriją, ne už **terorizmą**, ne už belaisvių arba **ginklą sudėjusių** pareigūnų egzekuciją? Tiesiog išlindo keturiose iš griovio ir nušovė septynis ūkininkus?

Net plačiausiai tempiant dabar pasirinkto straipsnio tekstą apie „vykdymą ... valstybės politikos sistemingai užpuldinėti civilius”, ir nepilnamečiui turėtų būti aišku, jog sukurta plati landa išsukti tuos, kurie užpuolė, nuginklavo ir nužudė mūsų šalies pareigūnus, tą naktį buvusius ir kariškių vietoje.

Ne vienintelis atvejis, kai prokuroras tyčia įrašo klaidingą, netinkamą straipsnį, o teisėjai apsimeta, kad to nepastebi ir nepataiso pagal įstatymo raidą ir dvasią. Labai galima, kad žaidimas būna suderintas, o teisingumo nė vieniems nereikia.

Fantastinis rankų miklumas pasireiškė ir ištempiant netinkamą nusikaltimo perkvalifikavimą ligi pačios paskutinės senaties termino dienos!

Ponia Prezidente, įveskime, galų gale, į mūsų nelaimingus sektantiškus teismus visuomenės atstovų tarėjų ir prisiekusiųjų institucijas.

Prisiekime visi čia, šitoje ypatingoje vietoje, kad toks Medininkų bylos vedimas bus deramai nepriklausomai ištirtas, o stogdengiai – prasižengėliai sveikam protui ir teisingumo principui – neišvengs atsakomybės. Lietuvai kaip teisinei valstybei – jeigu ji tokia – didesnio išmėginimo dar nebuvo.

Tiktai garbingai praėję šį išmėginimą būsime atlikę savo pareigą ir parodę tikrą pagarbą pareigūnams, kurių kraujas susigėręs į vagonėlio grindis visada bylos, kad jie savo priesaikos pareigą atliko. www.landsbergis.lt

LIETUVIAI, IŠGELBĖJĘ ŽYDŲ GYVYBĘ

KOTRYNA GERKIENĖ (g. 1900)

Namų šeimininkė, Skaudvilė, Tauragės rajonas

Gerkių šeima (1935)

VILNIAUS VALDŽIA UŽ SOVIETINIŲ SIMBOLIŲ IŠLAIKYMĄ

Vilniaus savivaldybės įmonė „Grinda“ paskelbė apklausą Žaliojo tilto skulptūroms restauruoti, neatmesdama galimybės, kad gali prireikti jas nulieti iš naujo.

Tačiau Kultūros paveldo departamento atstovas kategoriskas - apie naujas skulptūras negali būti ir kalbos. „Mes remiamės specialistų nuomone, kad skulptūrų būklė yra itin bloga ir gali nepavykti jų nukelti“, - sako „Grindos“ direktoriaus pavaduotojas Gediminas Bernadišius. „Restauravimas ir yra ‚sudėjimas į krūvą‘, jei kas nors sudūžta. Be to, abejoju skulptūrų nukėlimo reikalingumu. Nemanau, kad tai gali būti pagrįsta“, - sako Kultūros paveldo departamentą Vilniaus padalinio vedėjas Vitas Karčiauskas.

1952 metais pastatytos sovietinių darbininkų, valstiečių, studentų ir kareivio skulptūros įtrauktos į Kultūros vertybių registrą. Apgailėtina skulptūrų būklė pastaraisiais metais kelia vis didesnę visuomenės susirūpinimą, įplieskusi net tarptautinius ginčus.

Prieš pusantrų metų, Rusijos ambasadoriui Lietuvoje pasistengus, skulptūras pasiūvė restauruoti tuometinis Maskvos meras Jurij Lužkov, tačiau Vilnius tokio pasiūlymo atsisakė. Tuometinį Vilniaus merą konservatorių Vilių Navicką radikalus partijos sparnas spaudė

skulptūras apskritai nukelti, bet jis atsikirto, kad pirma skulptūros turi būti išbrauktos iš kultūros vertybių registro.

Maždaug tuo metu savo rekomendacijas parengė Gedimino technikos universiteto specialistai. Ištyrę metalą, jie patarė skulptūras nukelti ir suvirinti susilpnėjusias siūles.

Pasak G. Bernadišiaus, skulptūroms toliau yrant ir tęsiant konsultacijas su specialistais, dabar neatmestina, kad skulptūras teks lieti iš naujo. Atlikus apklausą, kuriai pasiūlymai laukiami iki rugpjūčio 25 dienos, gali būti skelbiamas konkursas darbams atlikti. Jis prasitarė, kad **konsultacijos tęsiamos su Maskvos specialistais**, kurie skulptūromis susidomėjo per J. Lužkov „iniciatyvą“.

Pasak V. Karčiausko, konsultacijos konsultacijomis, tačiau restauravimo darbus gali atlikti tik įmonės, kurios yra atestuotos Lietuvoje. Besirūpindama Žaliojo tilto skulptūromis, „Grinda“ vykdo Vilniaus savivaldybės pavedimą, tačiau pinigų restauravimui neturi. Specialistų vertinimu, kad ir pasirinkus pigiausius variantus, skulptūrų sutvarkymas kainuotų šimtus tūkstančių litų.

Dėl sovietinių simbolių ir stilistikos Žaliojo tilto skulptūros tebekelia tam tikrą įtampą visuomenėje, todėl kartkartėmis jos apipilamos dažais. *ELTA*

„Todėl, dalydamas išmalda, netrimituok sinagogose ir gatvėse, kaip daro veidmainiai, kad būtų žmonių giriami. Iš tiesų sakau jums: jie jau atsiėmė užmokestį. Kai tu daliji išmalda, tenežino tavo kairė, ką daro dešinė, kad tavo išmalda liktų slaptoje, o tavo Tėvas, regintis slaptoje, tau atlygins.“

Kiek tų, netrimituojančių, nesitikinčių materialinio atpildo, rizikuojančių savo ir šeimų gyvybėmis, tyliai globojančių, gelbstinčių, primirštų, visai pamirštų, nesulaukusių padėkos, bet iki gyvenimo pabaigos išsaugojusių kilnius ir šviesias sielas? Kas gali juos suskaičiuoti? Kiekvienas miestas, miestelis, kaimas, ūkis augino žmones, gelbėjusius kitus žmones. Net didžiausioje neviltyje kova yra viltis.

Skaudvilės valsčius. Kotrynos Gerkienės (Slavinskaitės) jau miręs vyras Liudvikas buvo dirbęs Skaud-

vilės valsčiaus sekretoriumi, todėl šeima okupacinei valdžios buvo laikoma „patikiama“. Kotrynos, jos dukters Elenos, dukterėčios Antaninos Slavinskaitės-Samoškienės namai, tų namų daržinė tapo prieglobsčiu iš Batakių stovyklos (ir ne tik) pabėgusiems žydams.

Kaip išvardyti visus skaudviliešius, gyvenusius tarp žydų naikintojų ir vis dėlto išgelbėjusius daugybę gyvybių?

Kotryna Gerkienė, Elena Gerkytė, Antanina Slavinskaitė-Samoškienė, Antanas Lopečius su žmona Ona, Bronislovas Lopečius su uošviais Ona Šimkiene, Stanislovu Šimkumi ir žmonos seserimi Ona Šimkute, Kazimieras Kačkauskas su žmona Ona ir dukra Aldona, Apolonija Kačinauskienė (K. Gerkienės sesuo) su vyru Antanu ir kiek dar?

Geri žmonės padėjo skau-

dviliškių Aronų šeimos moterims - motinai ir dviem dukroms (vyras ir du sūnūs neišvengė žūties) bei kitiems pabėgti iš Batakių mirties stovyklos. Po dvi moteris, kad būtų saugiau, visi slėpė, maitino, pasikeisdami „etapais“ - iš sodybos į sodybą - tai ilgesniam, tai trumpesniam laikui priglausdavo. Minėtose šeimose prieglobstį rado ne tik Aronienė su dukromis Mirjam-Maryte, Hinda, N. Mendelienės (Aronaitės) augintinė ir jos dukra Roza Mendelytė, ir Ela Sliomavičiūtė, ir maždaug dvylikos metų žydų paauglys, kurio gelbėtojai nežinojo nei vardo, nei pavardės, tik švelniai vadino Antanėliu...

Daugelio gelbėtojų jau nebėra tarp gyvųjų. A. Slavinskaitės-Samoškienės, Elenos Gerkytės šeimos neišsigelbėjo nuo tremties baisiais pokario metais. Gelbėjusių kitus niekas negelbėjo.

Tačiau likusius gyvus pasiekia laiškai iš Izraelio, JAV. Ir atmintis gyva. Dabartis visada kupina ateities.

Iš leidinio „Gyvybę ir duoną nešančios rankos“.

PALECKIO VAIKAITIS TEISINA ŽUDIKUS

Aukštesnysis prokuroras vertins Vilniaus miesto apylinkės prokuratūros sprendimą nutraukti Algirdo Paleckio vadovaujamo Socialistinio liaudies fronto (SLF) atžvilgiu vykdytą išteisminį tyrimą, kuris pradėtas po jo viešų pareiškimų, paneigiančių, kad 1991-ųjų sausį sovietų ginkluotosios pajėgos prieš nepriklausomą Lietuvą įvykdė agresiją.

„Vilniaus miesto apylinkės prokuratūros sprendimą nutraukti išteisminį tyrimą dėl SLF pirmininko A.Paleckio viešai išdėstytų teiginių, neigiančių 1991-ųjų metų SSRS agresijos prieš Lietuvos Respubliką, jos gyventojus faktą, vertins Vilniaus apygardos vyriausiasis prokuroras“, - pranešė Generalinė prokuratūra. **Nutarimas nutraukti išteisminį tyrimą prieš SLF priimtas prieš mėnesį** - birželio 30 dieną, rodo rytą partijos išplatintas iš apylinkės prokuratūros gautas pranešimas.

Vilniaus apylinkės prokuratūros prokuroro Valdemaro Baranausko pasirašytame rašte teigiama, kad A.Paleckio veiksmuose nerasta nusiikalstamos veikos požymių, numatytų Baudžiamojo kodekso straipsniuose apie padėjamą kitai valstybei veikti prieš Lietuvos Respubliką, šmeižimą, įžeidimą, neapykantos kurstymą, melagingų parodymų davimą bei mirusio asmens paniekinimą.

Tyrimas jo atžvilgiu buvo pradėtas sausio 17 dieną gavus buvusių parlamentarų, Nepriklausomybės Akto signatarų Zigmo Vaišvilos ir Audriaus Butkevičiaus pareiškimą.

Už viešą pritarimą tarptautiniams nusikaltimams, SSRS ar nacistinės Vokietijos nusikaltimams Lietuvos Respublikai ar jos gyventojams, jų neigimą ar šiurkštų menkinimą atsako ir juridinis asmuo - tokios Baudžiamojo kodekso pataisos priimtos praėjusių metų vasarą.

TREMTINIŲ KAPAMS GRESIA UŽLIEJIMAS

Rusijos Krasnojarsko krašto Kežmos rajone statoma hidroelektrinė grasina Lietuvos tremtinių kapams. Rusija įsipareigoja iškelti palaikus iš užliejamos teritorijos, tačiau tik jei į juos kreipsis tremtinių artimieji.

Netrukus Kežmos rajone pradės veikti Bogučiansko hidroelektrinė. Po vandeniu atsидurs vietovės, į kurias

1948-aisiais buvo ištremta per tūkstantis lietuvių.

Prieš mėnesį Lietuvos diplomatai, apsilankę šiame rajone, surado 12 lietuvių tremtinių palaidojimo vietų.

„Tos vietos, kurios bus užpilamos, yra aiškios. Bet kapinėse yra kryžių su neaiškiais užrašais. Todėl kai kurie kapai gali likti neperkelti“, - sako

Juridinių asmenų registre SFL partija įregistruota 2010-ųjų vasario 23 dieną.

Šių metų sausio 12 dieną prokurorai baigė kitą išteisminį tyrimą, kuriame A.Paleckis įtariamas analogiška veika. Ši byla pradėta asmeniškai A.Paleckiui, o ne jo partijai inkriminuojamų nusikaltimų pagrindu. Politikas stoji prieš teismą dėl Sovietų Sąjungos įvykdytos agresijos neigimo.

A.Paleckis baudžiamojon atsakomybėn patrauktas, kai žiniasklaidai pareiškė, jog 1991 metų sausio 13 dieną „saviškiai šaudė į savus“.

1991-ųjų sausio 13-ąją sovietų kariuomenei ir specialiesiems daliniams užimant Vilniaus televizijos bokštą bei Lietuvos radijo ir televizijos pastatą, žuvo 14, nukentėjo daugiau kaip 1,000 beginklių žmonių. Kariai tada neišdriso pulti Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo, kuri 1990-ųjų kovo 11 dieną paskelbė apie atkurtą Lietuvos nepriklausomybę. *LRT*

Lietuvos ambasados Rusijoje patarėjas Donatas Aškinis.

Lietuvos Gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro duomenimis, Kežmos rajone esama mažiausiai 170 lietuvių tremtinių palaidojimo vietų. Tačiau daugelis jų neišliko ar nėra žinomos tikslios palaidojimo vietos, todėl artimieji raginami kuo skubiau atsilipti. *LRT*

ES ŠALIŲ DIPLOMATIJOS VADOVAMS - SAUSIO 13-OSIOS ĮVYKIŲ PRIMINIMAS

Vilnius, liepos 29 d. (ELTA). Lietuvos užsienio reikalų ministro Audroniaus Ažubalio iniciatyva Europos teisingumo komisarei Viviane Reding bei visiems Europos Sąjungos šalių narių diplomatijos vadovams bus išsiųsti Sausio 13-osios įvykių atspindintys dokumentinis filmas ir knygos.

Šie naujausių laikų istorijos priminimai lydės A. Ažubalio laiškus, kuriais jis informuos apie susirašinęjimą su savo kolega iš Austrijos Michael Spindelegger ir primins Lietuvos poziciją dėl įtariamojo Sausio 13-osios byloje Michail Golovatov paleidimo.

„Kol kas dar ne kiekvienam europiečiui žinoma, kaip Lietuva pasipriešino agresijai 1991 metais kovodama už 1990 metais pripažintos nepriklausomybės išsaugojimą. Juo labiau retam žinoma, kokią emociją krūvį turi kruvinoji Sausio 13-oji. Tikiuosi, kad knyga ir filmas padės atgaivinti Europos kolegų atmintį“, - teigia A. Ažubalis.

Lietuvos užsienio reikalų ministras laišku kreipėsi į savo kolegą iš Austrijos. Laiške dėkojama už M. Spindelegger išsakytus teiginius ir primenamos priežastys, dėl kurių Lietuva

nelaiko jų argumentais.

A. Ažubalio laiške priminama, kad įtariamojo Sausio 13-sios byloje M. Golovatov atveju Austrija privalėjo laikytis ne tik savo, bet ir ES teisės aktų. Taip pat konstatuojama, kad sulaikyto įtariamojo paleidimas mažiau nei per 24 valandas pažeidžia Europos Konvenciją dėl ekstradicijos.

Lietuvos užsienio reikalų ministras laiške sako tikįs, kad sudarytai Lietuvos ir Austrijos darbo grupei pavyks išsiaiškinti visas su įvykiu susijusias detales per įmanomai trumpą laiką. Tuo pačiu pabrėžiama, kad selektyvus požiūris į ES teisių ir normų taikymą prieštarauja pamatiniam ES teisės principui - nuoširdžiam bendradarbiavimui.

A. Ažubalis taip pat pabrėžia, kad Lietuva gerai prisimena Austrijos paramą kovojant už nepriklausomybės atkūrimą 1991 metais ir ragina atskirti ilgalaikę partnerystę nuo tiesos paieškų konkrečiose teisinėse situacijose.

„Šiandienos Lietuvos uždaviniai yra pirmiausia išsiaiškinti, kodėl Austrija ignoravo Europos Sąjungos teisę, pasirūpinti, kad visoje Europos Sąjungos erdvėje būtų

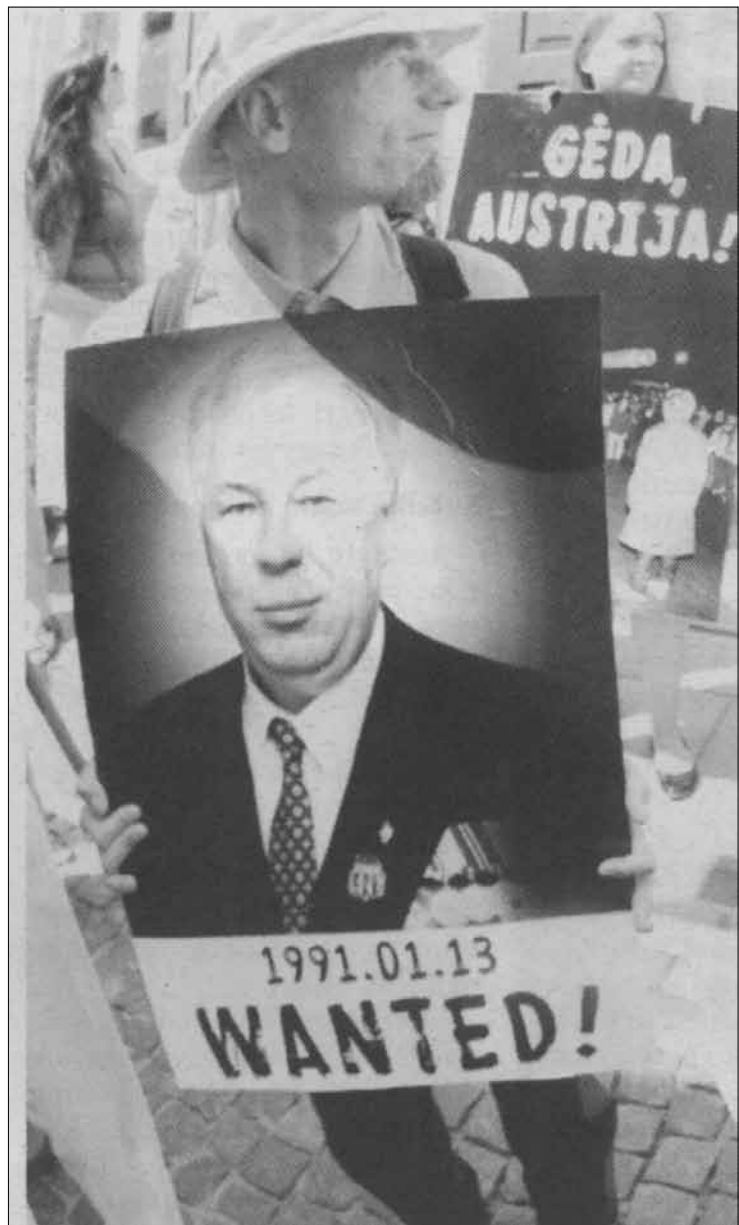
tinkamai įvertinti Austrijos veiksmai, ir užtikrinti, kad šią solidarumo stokos pamoką Europos Sąjunga gerai išmoktų. Pasimokymas iš klaidų turi sustiprinti ir suartinti Europos Sąjungos partnerius. Šiame kontekste Lietuvos intereso gynimas yra ir kova už Europos Sąjungą ir jos vertybes“, - Užsienio reikalų ministerijos pranešime cituojamas Lietuvos diplomatijos vadovas.

ELTA primena, kad šių metų liepos 14-ąją pagal 2010 metų spalio 18 dieną Lietuvoje išduotą Europos arešto įsakymą Vienos oro uoste buvo sulaikytas KGB specialiosios paskirties būrio „Alfa“ vadas, Rusijos pilietis M. Golovatov.

Lietuvoje atliekamo ikitėisminio tyrimo metu buvo nustatyta, kad 1991 metų sausio 11, 12 ir 13 dienomis KGB ginkluotas specialiosios paskirties būrys „Alfa“ puolė Lietuvos valstybinę įmonę „Spauda“, Lietuvos radijo ir televizijos komitetą, Lietuvos radijo ir televizijos centrą - Televizijos bokštą. Žuvo 14 žmonių, daugiau nei 600 buvo sužeisti.

Nors per 24 valandas Austrijos teisingumo ministerijai buvo nusiųsta visa prašoma informacija, liepos 15-ąją M. Golovatov buvo paleistas.

Toks Vienos poelgis sukėlė

Vilniuje vyko demonstracijos prie Austrijos ambasados.

pasipiktinimą ne tik Lietuvoje, bet ir Latvijoje bei Estijoje. Lietuvos ir Latvijos diplomatinės tarnybos reagavo notomis.

Lietuvai politinį palaikymą yra išreiškusi ir šiuo metu Europos Sąjungai pirmininkaujanti Lenkija.

PAŽINKIME LIETUVOS KARDINOLĄ „MANE KUNIGYSTEI RENGĖ SKAUTŲ TARNYSTĖ ŽMONĖMS“

Kalbino Andrius Navickas ir kun. Kęstutis Dvareckas, bernardinai.lt

X.

Jau beveik dvidešimt metų, kai sugrįžote į Lietuvą, tapote Vilniaus arkivyskupu. Jau minėjote, kad atvykęs atradote tiek iš sovietmečio paveldėtų žaizdų, tiek tikėjimo alkį – kaip visa tai per du dešimtmečius keitėsi?

Sudėtingas ir platus klausimas. Man atrodo, kad svarbiausia, jog atsiranda vis daugiau ieškančių ir norinčių meilėje bei tiesoje gyventi jaunų žmonių. Labai džiaugiuosi stiprėjančiomis jaunimo bendruomenėmis, kurios pasiryžusios ginti tiesą, kaip ją supranta, kurios ir aplinkinius įkvepia savo gyva dvasia. Taip pat džiaugiuosi gražiomis jaunomis šeimomis, kurios tarsi gydantis balzamas situacijoje, kai šeimos institutas taip nualintas ir puolamas įvairiausių pagundų.

Daug prisidėjo ir iš užsienio atvažiuavę tikėjimo žmonės. Pavyzdžiui, Tiberiados broliai ar joanitai. Jie sukūrė svarbias dvasines oazes, kurių labai reikia šiandien ir kurios suteikia dvasinių impulsų vis daugiau žmonių.

Yra daug savanaudiškumo,

sunkumų, tačiau aš vis dėlto matau daugiau gero nei blogo, matau daug tiesos alkstančių žmonių ir viliuosi, kad netrukus ateis laikas, kai sugebėsime ne tik žvelgti į praeitį, dairytis pagalbos svetur, bet ir patys kartu statyti dvasinę rūmą čia ir dabar. Daugėja ir pasauliečių grupių, kurios yra įrodžiusios ištikimybę Bažnyčiai, kuriomis visiškai galiu pasitikėti ir žinau, jog jos dega tarnystėje žmonėms. Mane džiugina, kad po truputį atsigauna ir savanorystės dvasia, daug jaunų žmonių aukoja savo laiką ir jėgas tarnaudami kitiems.

Bažnyčia man pirmiausia yra gyva bendruomenė. Todėl džiaugiuosi kiekvienu ženklu, jog atsigauna kuri nors parapija, stiprėja joje maldos gyvenimas. Matau vis aktyvesnių kunigų, ieškančių kelio į žmonių širdis, nors vis dar laukiu tikrų misionierių.

Noriu pasidžiaugti ir ramiai, vaisingai augančiu ekumeniniu bendravimu – tikrai galima kalbėti apie bendrystės dvasią, ir ji ima tapti svarbia atrama bendriems darbams visuomenėje.

Popiežius Benediktas XVI ir Vilniaus arkivyskupas metropolitas, kardinolas Audrys Juozas Bačkis Vatikane.

Jei atsisuktumėte atgal į penkiasdešimt kunigystės metų, kokią bendrą jų ašį išskirtumėte?

Kunigystės esmė – tai Eucharistija, šv. Mišios, kurias auکوji kasdien. Man jos ne tik ašis, bet ir stiprybės šaltinis, kurio niekada neapleidau per tiek metų, kad ir kur buvau. Taip pat, kaip jau esu sakęs, svarbu nuolatinis dvasinis ugdymas, todėl, kad ir kurioje šalyje būčiau, iš karto stengiuosi susirasti dvasios tėvą, su kuriuo galėčiau kalbėtis. Jei eini aukštesnes bažnytines pareigas, ne taip paprasta surasti žmogų, kuris tau saktų tiesą, o ne pataikautų.

Man labai svarbu bent pusvalandį per dieną praleisti prie Švenčiausiojo adoracijoje. Man tai svarbu nuo pat studijų laikų. Taip pat ir dirbdamas Vatikane,

prieš darbą ar popiet, visada užeidavau į koplyčią pasimelsti, nors atrodė, jog yra skubių darbų, jog nėra tam laiko. Man to būtinai reikia.

Dirbu Bažnyčiai, kurią myliu, kuriai noriu tarnauti, ir man labai svarbu jausti, kad ta Bažnyčia yra gyvas kūnas, kuriame ir aš turiu savo tarnystę. Man kartais sunku suprasti, kai reikia iš vienos parapijos į kitą kunigą perkelti, o jis pradeda skųstis, jog jam tai bus didelis stresas. Aš tada sakau – pažiūrėk, kiek man teko gyvenime viršininkų turėti, kiek kartų teko darbo vietą keisti, ir visada žinojau, kad turiu eiti ten, kur mane siunčia.

Labai svarbu išlaikyti gyvą savo misijos supratimą, kad nesusireikšmintum pats ir suprastum save kaip vynmedžio šakelę, o ne pasaulio centrą.

Noriu pasakyti ir apie dar vieną man labai svarbų dalyką. Kai nuvažiuoju į Italiją, būtinai susitinku su „jaunimo grupe“, kurios nariams jau gerokai per šešiasdešimt. Tai yra grupė, į kurią įsitraukiau dar jaunystėje, mokydamasis Romoje, kuri man išlieka svarbi iki šių dienų. Man ryšys su šia jaunystės laikų grupe labai svarbus.

Aš ir seminaristams nuolat primenu popiežiaus Benedikto XVI žodžius, jog kunigui, ne tik vienuoliui, reikia bendrystės ir broliško gyvenimo. Skatinu, kad mūsų kunigai tarp savęs nuoširdžiai bendrautų ir pasidalytų savo džiaugsmiais ir sunkumais, taip pat nebijotų susidraugauti su pasauliečiais, su tikinčiųjų šeimomis, kad nesijaustų vieniši ir ieškotų bendrystės. Mano įsitikinimu, būtų idealu, kad klebonijoje bent kartą per dieną grupė žmonių susirinktų pasimelsti ir kartu papietauti.

Kai tenka bendrauti su pasauliečiais, kurie jau kelintus metus dalyvauja maldos už pašaukimus ir kunigus judėjime, aš juos raginu: nebijokite pasikviesti kunigą pas save, pasikalbėti, pabūti drauge. Puikiai žinau, jog neretai toks bendravimas turi įveikti apkalbų, įtarinėjimų voratinklius, tačiau turime pasitikėti Viešpačiu ir valytis nuo tokių piktojo darbų.

(Bus daugiau)

DĖMESIO TEXAS LIETUVIAI!

Šių metų rugsėjo 29 - spalio 2 dienomis LR užsienio reikalų ministerija ir Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Čikagoje rengia pirmąją išvažiuojamąją konsulinio pareigūno misiją į Texas valstijos Houston miestą teikti konsulinių paslaugų minėtoje valstijoje gyvenantiems Lietuvos piliečiams ir lietuvių kilmės asmenims.

Lietuvos Respublikos garbės konsulate Houston dirbiantis konsulinis pareigūnas priims Lietuvos piliečių prašymus dėl pasų keitimo/išdavimo, civilinės būklės aktų (gimimo ir santuokos) įtraukimo į apskaitą, gyvenamosios vietos deklaravimo. Iš lietuvių kilmės asmenų bus priimami prašymai dėl Lietuvos Respublikos pilietybės atkūrimo. Konsulinio bendradarbiavimo klausimus konsulinis pareigūnas aptars su šioje šalyje paskirtu LR garbės konsulu, William Altman, taip pat susitiks su Texas lietuvių bendruomenės atstovais.

Asmenys, pageidaujantys pateikti dokumentus konsului, kviečiami iš anksto registruotis LR Generaliniame konsulate Čikagoje el. paštu karoline@konsulatas.org arba telefonu 312-397-0382, ext. 201 arba 203.

Konsulinės paslaugos bus teikiamos LR Garbės konsulate Houston (adresas: LR Garbės konsulas, 4030 Case Street, Houston, Texas, 77005-3606, USA).

Daugiau informacijos apie konsulines paslaugas rasite LR generalinio konsulato Čikagoje tinklapyje <http://chicago.mfa.lt>.

LR Generalinio konsulato Čikagoje informacija

JAV LB ARCHYVŲ KOMITETAS IR LITUANISTIKOS TYRIMO IR STUDIJŲ CENTRAS KVIEČIA Į JAV ARCHYVŲ IR BIBLIOTEKŲ KONFERENCIJĄ

JAV Archyvų ir bibliotekų konferencija vyks 2011 m. rugsėjo 3-4 dienomis Jaunimo centre, Čiurlionio galerijoje (5600 South Claremont Ave., Chicago, IL). Konferencijos pradžia rugsėjo 3 d., šeštadienį 9 val. ryto.

Jau ne pirmą kartą renkames aptarti dokumentų, liudijančių mūsų išeivijos veiklą, surinkimo ir išsaugojimo klausimus. Nepaisant to, vis dar lieka rūpesčių, kurie nėra lengvai išsprendžiami, todėl, laikui bėgant, reikia juos iš naujo svarstyti ir ieškoti sprendimo kelių.

Į konferenciją kviečiame visus, kurie laiko, saugo ar tvarko archyvus ir bibliotekas, tuos, kurie šia sritimi

„ČIURLIONIS PO ŠIMTO METŲ“

JAV Lietuvių Bendruomenės Kultūros taryba ši rudenį organizuoja mūsų tautos genijaus M. K. Čiurlionio dešimt koncertų, minint kūrėjo šimtąsias mirties metines. Žymusis pianistas Gabrielius Alekna gros Čiurlionio kompozicijas. Meno ir literatūros kritikas, Stasys Goštautas skaitys paskaitą „Čiurlionis po šimto metų.“

Pirmasis Čiurlionio kompozicijų koncertas įvyks Washington, DC, rugsėjo 24 d. Kiti koncertai bus: Philadelphiaje rugsėjo 25 d., Atlanta mieste spalio 1 d., Orlando spalio 2 d., St. Petersburg spalio 9 d., Toronto mieste spalio 5 d., Detroito spalio 16 d., Clevelande spalio 22 d., New Haven spalio 29 d., Bostone spalio 30 d. Stasys Goštautas, Wellesley kolegijos profesorius, aptars Čiurlionio gyvenimą ir jo kūrybą.

Muzikas Gabrielius Alekna 2005 m. laimėjo antrą vietą tarptautiniame Beethoveno pianistų konkurse Vienoje. Tuoju kaip solistas grojo Vienos Musikverein simfoniniame orkestre, taip pat su Juilliard orkestru ir New Amsterdam

simfonijos orkestru New Yorke ir su Baltarusijos simfoniniu orkestru Minske. Lietuvoje dažnai groja su simfoniniais

orkestrais. G. Alekna, baigęs M. K. Čiurlionio menų gimnaziją, studijavo Lietuvos muzikos akademijoje. Juillarde studijas baigė įgijęs bakalauro, magistro ir muzikos daktaro laipsnius.

Stasys Goštautas universiteto profesorius, kritikas ir puikių staipsnių rašytojas, išvykęs iš Lietuvos, gyveno Vokietijoje ir Kolumbijoje. 1962 m. atvyko į Jungtines Amerikos Valstijas ir dar studijavo Fordhamo universitete, įsigijo bakalauro laipsnį, o New Yorko universitete 1967

m. apsigynė magistro tezes. 1971 m. ten jam suteiktas filosofijos daktaro laipsnis. Rašo straipsnius lietuvių, anglų ir ispanų kalbomis.

CHICAGO, IL

Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos Čikagos skyriaus rengiama gegužinė rugpjūčio 21 d. įvyks Ateitininkų namų ažuolyne. Grojant Stasei Jagminienei bus galima pašokti ir padainuoti. Veiks laimėjimų šulinys, bus galima papietauti ir atsigaivinti visokiais gėrimais ir pasimatyti su ilgiau nematytais bičiuliais.

Rugpjūčio 27 d., šeštadienį Motiniškame name (2601 W. Marquette Rd., Chicago) Šv. Kazimiero kongregacijos seserys ruošia vasaros šventę, kuri prasidės 9:30 val. r. šv. Mišiomis ir tęsis iki 2 val. p. p. Daugiau informacijos – tinklalapyje www.ssc2601.com

vadovai. Taip pat atvyksta Lietuvos Respublikos ambasadorius JAV Žygimantas Pavilionis, kuris domisi kultūriniu paveldu. Konferencijoje vyks ir apskritojo stalo pokalbis, kur bus dalijamasi naujais sumanymais ir ateities planais: pokalbiui vadovaus LTSC Tarybos pirmininkas dr. Robertas Vitas.

Kviečiame visus, kurie rūpinasi ir kuriems rūpi archyvai ir bibliotekos išeivijoje, pasižymėti kalendoriuje konferencijos datą ir planuoti joje dalyvauti Dėl registracijos prašome kreiptis į Dalę Lukienę tel 301- 598-6657 arba e-paštu: dalelukas@verizon.net

ANGLIJA

Rugpjūčio 27-29 d. Londono „Santaros – Šviesos“ klubas, bendradarbiaudamas su Kauno Vytauto Didžiojo universitetu bei lietuvių bendruomene, Lietuvių sodyboje Headley parke šalia Londono rengia **Išeivijos studijų dienas**. Studijų dienų tikslas – sukurti išeivijoje atviros diskusijos terpę aktualiais visuomenės ir valstybės raidos klausimais. Išeivijos studijų dienose organizatoriai žada kreipti dėmesį į išeivijoje sukauptą bendruomenės saviorganizacijos ir lietuviškumo išlaikymo patirtį bei aptarti dabartines aktualijas.

Rugpjūčio 25-30 d. festivalio tema šiemet – lietuviška muzika. Šis kamerinės muzikos festivalis, rengiamas Velso ir Anglijos pasienyje, kasmet sutraukia daug ištikimos publikos, atvykstančios į šias gražias apylinkes ilgam kokybiškos muzikos atlikimų savaitgaliui. Festivalis pasižymi kruopščiai atrinkta ir puikiai subalansuota programa, kurioje dera klasika ir šiuolaikinė muzika, festivalis imasi inicijuoti naujus kūrinius ir po dvejų pasirengimo metų šiemet pristato lietuviškos muzikos apžvalgą.

Lietuvių kompozitorių kūriniai skambės beveik visuose festivalio koncertuose – nuo Mikalojaus Konstantino Čiurlionio iki modernisto Vytauto Bacevičiaus, į koncertus įtraukta ir lietuvių šiuolaikinės muzikos klasikų – Vytauto Barkausko, Felikso Bajoro, Osvaldo Balakausko orkestriniai ir kameriniai kūriniai, taip pat JK populiarūs Vytauto Miškinio chorinė muzika. Iš jaunesnės kartos kompozitorių skambės Zitos Bružaitės ir Ramūno Motiekaičio kūriniai kameriniam orkestrui, bus rodomi dokumentiniai filmai apie Osvaldą Balakauską, Bronių Kutavičių, Onutę Narbutaitę ir Ramintą Šerkšnųtę.

Kompozitorė Zita Bužaitė dalyvaus festivalyje kaip reziduojanti kompozitorė, jos kamerinė muzika skambės daugelyje festivalio koncertų, festivalio metu numatyta ir naujo festivalio užsakymu sukomponuoto kūrinio „Cum spe“ premjera.

Iki lapkričio 28 d. London Print Studio, 425 Harrow Road, London, veikia paroda „Memoirs from a Cold Utopia“, kurioje pristatomi Rytų Europos menininkų kūriniai apmastantys Šaltojo karo pabaigą bei atsivėrusias istorines, socialines bei politines realijas. Parodoje šalia kitų menininkų pristatomi ir Kęstučio Grigaliūno biografiniai tyrimai „Apie Meilę“ iš Lietuvos ypatingojo archyvo bylose sukaupotos medžiagos.

JK ambasada inf.

Buvę Čikagos gyventojai sol. Nerija ir Romas Kasparai Lietuvos valstybės šventėje Vilniuje, Chodkevičių rūmų kieme, kur vyko labdaros pokylis Santariškių vaikų ligoninei.

Irytas.lt

DOKUMENTINIO FILMO „PAVERGTŲJŲ SUKILIMAS“ PERŽIŪROS

LR Generalinis konsulas Čikagoje kviečia į naujo dokumentinio filmo „Pavergtųjų sukilimas“ peržiūras rugpjūčio 19 d., penktadienį, 7:00 val. vakaro Balzeko lietuvių kultūros muziejuje (6500 S Pulaski Rd., Chicago, IL 60629) bei rugpjūčio 21 d., sekmadienį, 12:30 val. popiet Lietuvos dailės muziejuje, Pasaulio lietuvių centre (4911 127th St., Lemont, IL). Filmo peržiūrose dalyvaus 1939-1941 m. įvykių liudininkai, kurie pasidalins savo prisiminimais, išgyvenimais.

„Pavergtųjų sukilimas“ – tai dviejų dalių istorinis-dokumentinis filmas, kurio kūrėjai, remdamiesi sukilimo dalyvių ir liudininkų pasakojimais, istorikų, mokslininkų komentarais ir vertinimais, autentiška archyvine medžiaga, siekia atkurti to meto įvykių raidą, atskleisti jų tragizmą ir reikšmę šiandienos Lietuvos istorijai.

„1941-ųjų metų birželio įvykiai – tai visos tautos sukilimas prieš okupaciją ir terorą, kurio pagrindinis tikslas – tautai tapti subjektu, o ne auka, atkurti suverenios šalies valdymo formas ir institucijas, išsaugoti likusį turtą, išlaisvinti kalinčiuosius Kaune ir visoje šalyje. Tuomet sukilimas buvo akivaizdus ženklas Vokietijai ir kitoms šalims, kad Lietuva nėra Sovietų sąjunga“, – įsitikinęs filmo prodiuseris Saulius Bartkus.

Filmo ištrauką galite peržiūrėti internete adresu www.1941.lt. Renginių metu bus galimybė įsigyti filmo DVD kopijas. Peržiūras rengia Lietuvių fronto bičiuliai, lietuviškų suvenyrų parduotuvė internete „Dalelė Lietuvos“, LR Generalinis konsulas Čikagoje.

LR Generalinio konsulato Čikagoje informacija

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima antradieniais 9:00-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.

Interneto svetainė: WWW.WPAT930AM.COM

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis į dr. Giedrę Kumpiką, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687.

Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

LIETUVA IR PASAULIS

Gimtadienio išvakarėse Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė rugpjūčio 3 d. išsiuntė sveikinimą Jungtinių Amerikos Valstijų Prezidentui Barack Obama. „Nuoširdžiai sveikinu Jus penkiasdešimtojo jubiliejaus proga. Jums ir Jūsų šeimai linkiu daug laimės ir visokeriopos sėkmės, o Jungtinėms Amerikos Valstijoms ir visiems Amerikos žmonėms - ilgų gerovės ir klestėjimo metų”, - rašoma Lietuvos vadovės sveikinimo laiške JAV Prezidentui. Prezidentė Dalia Grybauskaitė ir JAV Prezidentas Barack Obama yra susitikę Jungtinių Tautų Generalinėje Asamblėjoje Niujorke, NATO viršūnių susitikime Lisabonoje ir Vidurio Europos valstybių prezidentų susitikime Varšuvoje.

Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) pirmininkas, Lietuvos užsienio reikalų ministras Audronius Ažubalis šiandien išreiškė didelį susirūpinimą toliau blogėjančia žmogaus teisių padėtimi Baltarusijoje, atkreipdamas dėmesį į Baltarusijos žmogaus teisių centro „Viasna” vadovo Aliaksandro (Alesio) Beliackio suėmimą 2011 metų rugpjūčio 4 d. ir kratas šios nevyriausybinės organizacijos patalpose kaip į dar vieną persekiojimo pavyzdį. A.Ažubalis pasmerkė Baltarusijos vyriausybės veiksmus, nukreiptus prieš pilietinės visuomenės veikėjus, žmogaus teisių gynėjus ir politinę opoziciją.

A.Ažubalis kartu su ESBO institucijomis jau daug kartų ragino Baltarusijos vadovybę nutraukti politinį persekiojimą, susidorojimą su nepriklausoma žiniasklaida ir paleisti politinius kalinius. Jis taip pat keliskart kvietė Baltarusiją konstruktyviam dialogui bei leisti atnaujinti ESBO atstovybę Minske. Nuo pirminkavimo ESBO 2011 metų sausį pradžios A.Ažubalis yra daug kartų susitikęs su Baltarusijos pilietinės visuomenės atstovais. Šių metų birželio mėnesį jis dalyvavo Vieningos Baltarusijos namų atidaryme Vilniuje. Ši įstaiga vienija Baltarusijos nevyriausybines organizacijas, akademikus ir intelektualus, kurie nori tęsti savo veiklą egzilyje.

LR Užsienio reikalų ministerijos Užsienio lietuvių departamento direktorius **Arvydas Daunoravičius** Punske rugpjūčio 5-7 dienomis vykusiame šeštajame Europos lietuvių jaunimo suvažiavime pristatė Vyriausybės patvirtintą „Globalios Lietuvos” kūrimo programą ir diskutavo apie užsienio lietuvių įsitraukimą į Lietuvos gyvenimą. Suvažiavimo dalyviai kūrė bendrus projektus, diskutuos, kaip didinti užsienio lietuvių organizacijų veiklos efektyvumą, mokysis strateginio organizacijų valdymo.

Suvažiavimo dalyviai siekė inicijuoti bendrus projektus, diskutuos, kaip didinti užsienio lietuvių organizacijų veiklos efektyvumą, mokysis strateginio organizacijų valdymo. Renginyje taip pat dalyvavo Ministro Pirmininko tarnybos darbuotojai, Lietuvos jaunimo organizacijų atstovai. Iš viso dalyvavo apie 30 dalyvių iš 10 Europos valstybių. Suvažiavimą organizavo Pasaulio lietuvių jaunimo sąjunga ir Lenkijos lietuvių jaunimo sąjunga. Renginį finansiškai rėmė Lietuvos užsienio reikalų ministerija.

Lietuvos ambasadorius JAV Žygimantas Pavilionis liepos 20-22 d. Vilniuje dalyvavo metiniame Lietuvos diplomatinį atstovybių ir konsulinių įstaigų vadovų suvažiavime. Lietuvos užsienio reikalų ministras Audronius Ažubalis metiniame pranešime apie užsienio politikos laimėjimus ir aktualius iššūkius sakė, kad esminiai dabartinės Lietuvos diplomatinės tarnybos principai yra energetinė šalies nepriklausomybė, ekonominė gerovė ir užsienio lietuvių įtraukimas į bendrą darbą Tėvynei. Šiuo metu aktualus energetinis iššūkis Lietuvai, ministro nuomone, įpareigoja diplomatus sutelkti dideles pastangas kovai už energetinę nepriklausomybę, toliau visais būdais siekti visaverčio energetinio saugumo, spartinti strateginių energetinės infrastruktūros projektų įgyvendinimą.

Lietuvos prokurorai teismo prašo už akių skirti suėmimą trimis įtariamiesiems Medininkų žudynių byloje. Patenkinus prašymą buvusiems Rygos OMON'o pareigūnams bus išduodamas ir naujas Europos arešto įsakymas. Prokurorai sako, kad buvusiems Rygos OMON'o nariams Aleksandr Ryžov, Andrej Laktionov ir Česlav Mlynik skirti suėmimą būtina. Prieš savaitę juos pripažinus įtariamaisiais nusikaltus žmogiškumui, reikalingas naujas arešto įsakymas.

LRT, ELTA, LR URM

Europos Komisijos Prezidentas Jose Manuel Barroso ir Lietuvos Prezidentė Dalia Grybauskaitė po pasitarimų. www.president.lt

EUROPOS KOMISIJA PRITARIA LIETUVOS PREZIDENTEI

Vilnius, rugpjūčio 4 d. Europos Komisija atsižvelgė į Prezidentės Dalios Grybauskaitės raginimus, jog Europos Sąjunga nedelsiant imtųsi visų įmanomų priemonių, kad jos kaimynystėje esančios ir planuojamos statyti atominės elektrinės būtų saugios. Tai savo laiške Prezidentei patvirtino Europos Komisijos Prezidentas Jose Manuel Barroso.

„Lietuvos kaimynystėje planuojamos branduolinės jėgainės gali kelti grėsmę mūsų šalies saugumui, todėl Lietuva ir ES privalo užtikrinti, kad jos atitiktų aukščiausius saugumo standartus”, - pabrėžė šalies vadovė, gegužės 30 d. laišku kreipdamasi į Europos Sąjungos Tarybos Pirmininką Herman Van Rompuy ir Europos Komisijos Prezidentą Jose Manuel Barroso.

Rugpjūčio pradžioje Europos Komisijos Pirmininkas Jose Manuel Barroso informavo Lietuvos vadovę, jog atsižvelgdama į jos kreipimąsi Europos Komisija pateikė specialius klausimynus Rusijai ir Baltarusijai, kuriais siekiama nustatyti, ar europi-

niai saugumo standartai bus taikomi Kaliningrado srityje ir Baltarusijoje Astrave planuojamoms statyti branduolinėms jėgainėms.

Europos Komisija taip pat paprašė Baltarusijos pateikti Astravo atominės elektrinės poveikio aplinkai vertinimus, kurie turi būti atlikti pagal Espoo konvencijos ir kitus tarptautinius standartus, ir pasiūlė surengti bendras konsultacijas.

Atsižvelgiant į Prezidentės iniciatyvą, šių metų birželio 23 d. už energetiką atsakingas Europos Komisijos narys Giunter Oettinger taip pat susitarė su Rusijos ir Baltarusijos atstovais, kad šios šalys naudodamos ES metodologiją atliks esamų ir planuojamų branduolinių jėgainių rizikos ir saugumo įvertinimą - vadinamuosius „stress-testus”.

Europos Sąjungos vadovai klausimą dėl būtinybės užtikrinti ES kaimynystėje esančių atominį elektrinių saugumą taip pat kėlė ir per 2011 m. birželio 9-10 d. Nižnij Novgorode vykusį ES ir Rusijos viršūnių susitikimą.

Prezidentės spaudos tarnyba

AIŠKINSIS, AR AUSTRIJOS VIDAUS TEISĖ NUMATO BAUDŽIAMUMĄ UŽ NUSIKALTIMUS ŽMONIŠKUMUI

Vilnius, rugpjūčio 5 d. (ELTA). Teisingumo ministerija inicijuoja prašymą išsiaiškinti, ar Austrijos vidaus teisėje numatytas baudžiamumas už nusikaltimus žmoniškumui.

„Yra keletas dalykų, kurie šiuo metu mano prašymu yra nagrinėjami. Vienas iš tokių dalykų, reikalaujantis atskirojo dėmesio, - tai, ar austrai apskritai pagal vidaus teisę baudžia už tokius nusikaltimus”, - paklaustas, gal yra naujos informacijos apie Lietuvos ir Austrijos bendros darbo grupės, tiriančios Sausio 13-osios byloje įtariamo Rusijos piliečio

Michail Golovatov neperdavimo Lietuvai aplinkybes, darbą, sakė teisingumo viceministras Tomas Vaitkevičius. Anot jo, jeigu paaiškės, kad Austrijos nacionaliniuose įstatymuose už nusikaltimus žmogiškumui nėra numatyta baudžiamoji atsakomybė, tai bus svarbi aplinkybė, peržengianti bet kokias ES teisės ribas.

Pasiteiravus, kada planuojama susitikti su austrų politikais, viceministras teigė, kad tai priklauso nuo to, kada Austrijos pusė tarpusavyje išsiaiškins, kokius veiksmus ir kada darė.

EUROPARLAMENTARĖS KLAUSIMAI

Europos Parlamento narė **Radvilė Morkūnaitė** pateikė klausimą raštu Europos Komisijai dėl Rusijos piliečio Michail Golovatov atvejo, kuomet įtariamasis Sausio 13-osios byloje dėl karo nusikaltimų ir nusikaltimų žmoniškumui, 2011 m. liepos 14 d. pagal Lietuvos išduotą Europos arešto raštą buvo sulaikytas Vienos oro uoste (Austrija), tačiau nepraėjus 24 valandoms paleistas taip ir nepradėjus ekstradicijos procedūros.

Pasak Europos Parlamento narės Radvilės Morkūnaitės, aktyvi Lietuvos institucijų reakcija, kitų valstybių palaikymas bei Lietuvos pusės keliami klausimai dėl sulai-kymo fakto ir ES teisės aktais nustatytų įsipareigojimų laikymosi – labai svarbūs ir jiems turi būti skiriama pakankamai dėmesio ES lygiu.

R.Morkūnaitės teigimu, sveikintina, kad buvo sudaryta dvišalė teisės institucijų darbo grupė kylantiems klausimams išsiaiškinti ir kad į jos veiklą įsitraukė Europos sąjungos institucijos.

„Būtina, kad šį atvejį išanalizuotų bei savo išvadas pateiktų Europos Komisija, nes kyla klausimas ar buvo tinkamai laikomasi ES teisės aktais nustatytų įsipareigojimų, ir ar nebuvo pažeistas abipusio teisminių institucijų sprendimų pripažinimo ir pasitikėjimo principas, kuriuo grindžiamas ES bendradarbiavimas teisės saugos srityje”, - pateikdama klausimą Europos Komisijai teigia europarlamentarė.

R.Morkūnaitė taip pat teiraujasi Europos Komisijos, kokių priemonių ji imsis, jei pasitvirtins informacija, kad įtariamasis M.Golovatov keletą kartų lankėsi ES teritorijoje jau išdavus Europos arešto įsakymą, tačiau nebuvo sulaikytas.

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

DIRVA

LAIMĖJAMOSIŲ JŲ SURENGTAS
LIETUVOS GARANTUOJAMAS

**METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLASĖ - \$78,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$130.00**

GARSAUS DAILININKO KŪRYBA LIETUVOJE

Šviesaus atminimo litvakas Arbit Blatas (tikr. Neemija Arbitblatas) visada svajojo Lietuvoje surengti savo autori-
nę parodą. Jo svajonė išsipildė tik po mirties. Tačiau su kaupu.

Nacionalinėje dailės gale-
rijoje jau porą savaičių veikia
didžiulė Arbit Blato kūrinų
paroda. Visi joje rodomi daili-
ninko kūriniai – Lietuvos nuo-
savybė. Dailininko našlė, New
York teatro „Metropolitan
Opera“ primadona Regina
Resnik-Blatas mūsų šaliai
padovanojo 362 vyro kūrinius.

Nuo jos pasiūlymo
Lietuvos dailės muziejui per-
imti didžiąją dalį Arbit Blato
kūrybinio palikimo iki parodos
atidarymo Vilniuje praėjo tik
devyni mėnesiai.

Per tą laiką Arbit Blato dar-
bai padedant bankui „Snoras“
buvo atgabenti iš dailininko
namų New York ir Venecijoje,
dalis jų Vilniuje buvo restau-
ruoti, įrėminti.

„Arbit Blatui, ko gero, būtų
patikę, kad į Lietuvą buvo
atvežti ir treji dažais aptaškyti
akiniai, taip pat pypkė. Ją mes
su Lietuvos dailės muzie-
jaus direktoriumi Romualdu
Budriu pavogėme iš dailinin-
ko studijos Venecijoje. Joje
buvo dar trys pypkės, bet jų
nedrįsime liesti“, – links-
mai pokalbį pradėjo 60 metų
V.Kavaliauskas.

– **Prie galerijoje eksp-
nuojamos pypkės nėra jokio
užrašo todėl, kad ją pavo-
gėte?**

– Mes apie tą pypkę Arbit
Blato įsūniui Michaelui Philip
Davis, kuris buvo iš New York
atvykęs į parodos atidarymą,
prasitarėme tik Vilniuje. Jam
mūsų pokštas patiko.

Gal jis kada padovanos ir
likusias tris pypkes.

– **Tikiuosi, daugiau nieko
nepriglaudėte be dailininko
artimųjų žinios?**

– (Juokiasi.) Priglaudėme
dar keletą fantastiškų paveiks-
lų. Tačiau juos nukabinti nuo
Trevizo operos teatro sienų
padėjo mūsų bendrininkė dai-
lininko našlė R.Resnik-Blatas.

– **Skamba kone kaip ge-
ras žydiškas anekdotas.**

– Kalbu rimtai. Gerb.
Regina yra buvusi Trevizo
operos teatro konsultantė.
Arbit Blatas, gyvendamas ir
tapydamas Venecijoje, šiam
teatrui padovanojo kelis nuos-
tabius naktinės Venecijos pei-
zažus ir savo žmonos portretą.

Kai su R.Budriu prasitarė-
me, kad labai norėtume juos
turėti lietuviškoje Arbit Blato
kolekcijoje, jo žmona tuoj pat
paskambino į teatrą ir susitarė,
kad paveikslai būtų nukabinti
ir perduoti mums. Pasirodo,
iki šiol nebuvo sutvarkyti jų
dovanojimo dokumentai.

Arbit Blat - autoportretas. 2011 m. Lietuva sulaukė išskirtinės do-
vanos - iškilaus žydų kilmės Lietuvos dailininko Arbit Blato darbų
kolekcijos, kurią Lietuvos dailės muziejui padovanojo menininko
našlė, žymi operos solistė ir režisierė, Regina Resnik Blatas. Šios
išskirtinės svarbos kolekcijos gavimas ir pristatymas visuomenė-
je - tai ypatingas mūsų valstybės kultūros įvykis, darantis Lietuvą
pasaulinio garso dailininko kūrybos tyrinėjimo ir populiarinimo
centru.

– **Kaip ir kada susipaži-
note su Arbit Blatu?**

– Dirbdamas New York
1985-aisiais ieškojau kažko-
nio numerio didžiulėje miesto
telefonų knygoje. Atsitiktinai
atsiverčiau būtent tą puslapį,
kuriame buvo Arbit Blato pa-
vardė ir numeris.

Apie šį dailininką buvau
girdėjęs dar Lietuvoje, bet
maniau, kad jo jau nebėra tarp
gyvųjų.

Išdrįsau paskambinti. Kai
žvaliu balsu atsiliepusiam vy-
riškiui angliškai prisistačiau,
tuoj pat išgirdau: „Kalbėkite
lietuviškai. Man būtų smagu
pabendrauti lietuviškai, nes šia
kalba jau šešiasdešimt metų su
niekuo iš Lietuvos žmoniškai
nebendravau.

Dar geriau būtų, jei atei-
tumėte pas mane į svečius.“
Po dešimties minučių jau bel-
džiausi į Arbit Blato duris. Po
pirmojo mūsų pasimatymo
jis mane dažnai kviesdavo-
si į svečius, nes, matyt, jam
reikėjo pašnekovo, su kuriuo
galėtų pasikalbėti apie gy-
venimą Lietuvoje. Tuo metu
Arbit Blatui jau buvo beveik
aštuoniasdešimt metų. Iki pat
1988-ųjų, kol gyvenau New
York, mes dažnai su juo susi-
tikdavome.

Arbit Blatas mėgdavo pa-
sivaikščioti po New York,
užsukti į mėgstamas kavines,
išlenkti taurelę. Jis buvo nuos-
tabus pasakotojas, turintis

puikų humoro jausmą.

Išlenkęs taurelę jis lie-
tuviškai vis kartodavo savo
priežodį: „Tyliai, tyliai, nešla-
mėkim.“ Po mūsų pasivaikš-
čiojimų aš Arbit Blatą visada
parveždavau namo.

Taip susidraugavau ir su
jo garsiąja žmona, operos
dainininke R.Resnik-Blatas.
Įgijau jos pasitikėjimą, nes
su manimi jos vyras grįždavo
nepadauginęs.

– **Ar Arbit Blatas palaikė
ryšius su lietuviais dailinin-
kais, gyvenusiais ir kūrusiai
JAV?**

– Kartą aš pas jį atvežiau
dailininką Vytautą Jonyną.
Jų pokalbį esu net nufilma-
vęs. Buvo pasiutėškai įdomu
klausytis gyvųjų klasikų po-
kalbio. „Kaip Petras Cvirka?
Anksti mirė? Gaila. O ką
daro Antanas Gudaitis? Kaip
Juožas Miltinis gyvena?“ –
vienas kito klausinėjo Arbit
Blatas ir V.Jonynas.

V.Jonynas apie Arbit Blatą
sakydavo, jog tai yra daili-
ninkas, kuris neatsiskyrė nuo
kitų savo laiko kūrėjų. Juk ir
dabar Lietuvoje yra dailininkų,
kurie labai mažai žino vienas
apie kitą.

Arbit Blatas iki pat gyve-
nimo pabaigos išliko tipiškas
Lietuvos žydas, kuris perėmė
gimtinės kultūrą.

Jis yra ir pagelbėjęs lietu-
viams dailininkams. Tarkime,
(Nukelta į 10 psl.)

KULTŪROS KRONIKA

Švedijos sostinėje Stockholme, garsiojoje miesto rotušė-
je, kur teikiamos Nobelio premijos, vyko renginys pirmojo
Azerbaidžano prezidento, buvusio Azerbaidžano KGB
pirmininko ir kompartijos pirmojo sekretoriaus, Sovietų
Sąjungos kompartijos politinio biuro nario Heidar Alijev
88-osioms gimimo metinėms paminėti. Jame dalyvavo ir
Lietuvos simfoninis orkestras. Į salę buvo įneštas diktatoriaus
SSRS politinio biuro nario biustas. Komunistui Alijev skir-
tame koncerte grojo ir Lietuvos ministro pirmininko žmona
Rasa Kubilienė. Švedų spauda gerbė mirusį Azerbaidžano
prezidentą ir jau valdžią perėmusį jo sūnų İlham Alijev,
koncerte dalyvavusius saviškius ir tik prabėgomis užsiminė
apie Lietuvos simfoninį orkestrą. Lietuvos filharmonija to-
kią nepagarbą reprezentaciniam Lietuvos orkestrui vadina
kūrybiniais mainais.

Lietuvos kultūros ministrui Arūnui Gelūnui būnant
Azerbaidžane, buvo skelbiama, kad bus išspręstas senas
klausimas dėl rašytojo klasiko Vinco Krėvės atminimo įam-
žinimo Baku, kuris 1918-1920 metais buvo nepriklausomos
Lietuvos konsulas Azerbaidžane. Nuo ministro vizito praėjo
metai, tačiau V. Krėvės atminimas vis dar neįamžintas, nors
tereikia pritvirtinti jau pagamintą atminimo lentelėje įrašą,
ant mokyklos, kurioje vaikus mokė V. Krėvė, sienos. Vis
negaunamas Azerbaidžano valdžios leidimas.

Prie Kryžiaus kalno bus statoma bažnyčia. Kultūros mi-
nistras Arūnas Gelūnas pritarė bažnyčios statybai, kuri bus
statoma popiežiaus Jono Pauliaus II garbei. Projekto autoriai
teigia, kad bažnyčia bus nedidelė ir neužgoš Kryžių kalno.
Bažnyčia bus statoma iš tikinčiųjų suaukotų lėšų.

Lietuvos karalienės Mortos premija skiriama talentin-
giems ir darbščiausiems jaunuoliams iki 16 metų už pa-
siekimus muzikos, dailės, literatūros, teatro ir kitose meno
srityse. Šių metų premijos buvo skirtos Ryčiui Juškaičiui iš
Vilniaus (pianinas), Izabelei Lanauskaitei iš Šiaulių (smui-
kas), Gediminui Pažėrai iš Vilniaus (valtorna), Deimenai
Petkauskaitei iš Kauno (smuikas), kanklininkų ansamblui
„Ašarėlė“ iš Panevėžio. Premijos diplomantais pripažinti
šiauliečiai Kristina Alejūnaitė (kanklės), Domantas Gružas
(vokalas), ir Eglė Bartkevičiūtė (akordeonas). Ši premija
buvo įsteigta 1993 m. Dabar yra 69 premijos laureatai ir 56
diplomantai, daugelis jų tarptautinių ir Lietuvos konkursų,
laimėtojai.

Kauno gyventojai nustebo sužinoję, kad Rotušės aikš-
tės vaizdą, doko paminklai poetui Maironiui ir vyskupui
Valančiui. Kauno civilinės metrikacijos biuro vedėjo
Kęstučio Ignatavičiaus įsitikinimu tie paminklai esą „di-
džiulė klaida. Šie paminklai atima dalį aikštės“. Maironio
skulptūrą siūloma iškelti į jo muziejaus kiemą. Gal būt
atsilaisvintų vieta dar vienai lauko kavinei? Iš aikštės pa-
kraščio gujamas ir Motiejus Valančius, vyskupas, kovojęs
su caristinės Rusijos numatytu lietuvių tautos nugirdymu.
Teigiama, kad skulptūra vysk. M. Valančiui nebuvo skirta
Kaunui, o Vilniui. Rotušės aikštės pertvarkymo iniciatoriai
kreipėsi į Kauno miesto tarybą su savo prašymu išmesti iš
Rotušės aikštės tuos abu paminklus.

Mikalojaus Konstantino Čiurlionio memorialinis muziejus
Druskininkuose rengiasi ilgai lauktam remontui. Memorialinio
muziejaus administracijos žiniomis, šiam tikslui Kultūros
ministerija yra skyrusi apie 300 tūkst. litų, kurių pakaks tik
kosmetiniam pastatų išorės sutvarkymui. Šį rudenį už skirtas
lėšas ketinama pakeisti administracinio pastato medinių lentelių
stogą, sutvarkyti apsilaupiusių muziejaus pastatų išorę, nuda-
žyti istorinius namelius, kurie yra pripažinti kultūros paveldo
objektais. Memorialinis muziejus įkurtas 1963 m. dailininko
ir kompozitoriaus M. K. Čiurlionio tėvų namuose, kuriuose
jis gyvendavo 1890–1911 m., parvykęs atostogų. Dviejuose
Čiurlionių šeimos nameliuose atkurta gyvenamoji aplinka artima
autentiškai, kituose dviejuose pastatuose įrengtos dailininko ir
kompozitoriaus M. K. Čiurlionio (1875–1911) kūrybos, biogra-
fijos ir šeimos istorijos ekspozicijos.

Popiežius Benediktas XVI paragino katalikus vasaros
atostogų skaitiniams rinktis Bibliją, praneša *AFP*. „Dažnai va-
saros atostogų metu, kai turime minutėlę laisvo laiko, paimame
skaityti knygą. Kodėl neatradus kai kurių Biblijos knygų, dažnai
nežinomų, kurių ištraukas galbūt girdėjome, bet visų neskai-
tėme?“ – į viešą audienciją Castel Gandolfo, ežero pakrantėje
netoli Romos esančią vasaros rezidenciją, susirinkusiems 5
tūkst. žmonių kalbėjo pontifikas. Dauguma krikščionių niekada
neskaitė Biblijos, o jų žinios apie Šventąjį Raštą yra ribotos ar
paviršutiniškos, pažymėjo Benediktas XVI.

LRT, ELTA

Palangoje surengtą konkursą „Mis Lietuva 2011” laimėjo Ieva Gervinskaitė. Ji pelnė ir kelialapį į grožio konkursą „Mis pasaulis 2011”, lapkritį vyksiantį Londone. Konkurso „Mis Lietuva 2011” laimėtojai M.Romerio universiteto studentei I.Gervinskaitei karūną perdavė praėjusių metų grožio karalienė G.Maruškevičiūtė.

„THE WASHINGTON POST” SIŪLO JAV SEKTI BALTIJOS ŠALIŲ PAVYZDŽIU

Daugybė žmonių mano, kad JAV fiskalinė krizė kilo dėl sutrikusios politinės sistemos. Šiame kontekste įdomu stebėti, kaip trys jauniausios Vakarų demokratijos, valstybės prie Baltijos jūros, sugebėjo pritaikyti tokias griežtas priemones, kurių Vašingtonas net nesvarstė, ir ne tik išgyveno, bet jau sulaukė naudos, rašo „The Washington Post”.

„Lehman Brothers” investicinio banko žlugimas 2008 m. rudenį Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje sukėlė ekonominę katastrofą. Visos trys šalys be saiko skolinosi, skatindamos nekilnojamojo turto ir varto-

jimo bumą, tad kai į pasaulines rinkas atėjo sąstingis ir finansavimas išseko, jų rinkos žlugo. Estijos BVP sumažėjo 14 proc., o Latvijos – net 25 proc. Nedarbas abiejose šalyse pasiekė 20 proc. lygį.

Vis dėlto šalių vyriausybės nesnaudė, neišsisukinėjo – jos ėmėsi veiklos. Jos nusprendė nedevaluoti savo valiutų, o vietoj to drastiškai sumažinti valdžios sektoriaus išlaidas, padidinti mokesčius ir apkarpyti atlyginimus.

Per vienerius metus Estija sugebėjo savo biudžeto deficitą sumažinti 9 proc. BVP – tai prilygsta dabartiniam JAV

federalinio biudžeto deficitui. Vidutinis darbo užmokestis sumažėjo penktadaliu.

Dabar jau matyti šio griežto taupymo rezultatai. Pirmąjį šių metų ketvirtį Estijos ekonomika buvo sparčiausiai auganti visoje Europos Sąjungoje – metinis BVP augimo rodiklis siekė 8,5 proc., be to, šalyje užfiksuotas sparčiausias nedarbo mažėjimas. Eksportas sparčiai auga.

Įdomiausia tai, kad Estijos ministro pirmininko Andrus Ansip vyriausybė, vadovavusi taupymo kampanijai, kovo mėnesį parlamento balsų dauguma vėl buvo išrinkta. *LRT*

JAV REMIA GRUZIJOS TERITORIJOS VIENTISUMĄ

Praėjo 3 metai po Rusijos invazijos į Gruzijos teritoriją. Atplėštos ir Rusijos paskelbtos nepriklausomomis Abchazija ir Pietų Osetija šiuo metu stipriai militarizuotos. JAV ragina Rusiją išvesti kariuomenę iš Vakarų nepripažįstamų pseudovalstybių. Kol Rusija ir toliau skleidžia dezinformaciją apie Gruziją, pastaroji blokuoja rusų priėmimą į Pasaulio prekybos organizaciją.

Rusijos derybų dėl įstojimo į Pasaulio prekybos organizaciją (PPO) delegacijos vadovas Maksim Medvedkov Ženevoje paskelbė, kad derybos turi būti užbaigtos šių metų gruodžio 14–16 d., o Rusijos

premjeras Vladimir Putin per pokalbį telefonu su Europos Komisijos pirmininku Jose Manueli Borosso paragino derybas paspartinti.

Tačiau, rašo laikraštis „Komersant“, pagrindinė kliūtis Rusijos prisijungimo prie PPO kelyje taip ir nepašalinta – derybos su Gruzija stringa. Kitos konsultacijos numatytos šių metų rugsėjį, o lapkritį, kaip tikisi Rusijos derybininkai, turėtų įvykti baigiamasis darbo grupės posėdis.

Gruzija neatsisako savo reikalavimų Rusijai, pirmiausia dėl Gruzijos ir Rusijos sienos Abchazijos ir Pietų Osetijos teritorijose aiškumo.

Tik Rusijai šiuos reikalavimus įvykdžius Gruzija būtų pasirengusi duoti sutikimą Rusijos narystei.

Tbilisis ne kartą skelbė, kad tam, jog įstotų į PPO, Rusija turi sudaryti sutartį su Gruzija dėl muitų kontrolės jos pasienyje. Gruzija reikalauja, kad sienos kirtimo punktuose Pietų Osetijoje bei Abchazijoje dirbtų ir Gruzijos muitinės pareigūnai, nes Gruzija šias teritorijas traktuoja kaip savo neatskiriamas dalis. Rusija šias teritorijas laiko nepriklausomomis valstybėmis.

Rusija negali įstoti į PPO tol, kol Gruzija neduos sutikimo. Mat Gruzija jau yra PPO narė ir turi veto teisę sprendžiant klausimą dėl Rusijos prisijungimo prie šios organizacijos.

Rusija yra vienintelė pasaulio valstybė su didele ekonomika, kuri dar nėra PPO narė, o jos derybos dėl įstojimo į PPO tęsiasi jau beveik 18 metų. Tam, kad šalis prisijungtų prie organizacijos, būtinas visų 153 jai priklausančių šalių sutikimas.

(Atkelta iš 9 psl.)
GARSAUS DAILININKO...

Antanui Galdikui padėjo surengti parodas Paryžiuje ir New York.

– Kiek kartų Arbit Blatas po emigracijos į JAV 1939 m. buvo atvykęs į Lietuvą?

– Deja, tik du. Pirmą kartą jie su žmona iš Varšuvos, kur kartu statė operą, per tuometį Leningradą buvo atvykę 1976 m. Dar sykį viešėjo jau prieš pat Lietuvos nepriklausomybės atkūrimą – 1988 m.

Tada Arbit Blatas kalbėjo, kad labai norėtų surengti savo autorines parodas Prahoje, Vilniuje ir Helsinkyje, pastatyti Druskininkuose paminklą savo senam bičiuliui Chaimui Jacobui (Jacques) Lipchitzui, o Vilniuje – septynių dalių bareljefą holokausto aukoms atminti. Tačiau nesuspėjo.

Jis taip pat nesuspėjo pabraidyti po Palangos pajūrio smėlį, apie kurį nuolatos pasakodavo poniai Reginai: „Tu privalai būtinai nuvažiuoti į Palangą, nusiauti batus ir pavaikščioti po šilkinį smėlį.”

Šį vyro priesaką R.Resnik-Blatas įgyvendino 2003-iaisiais, kai viešėjo Lietuvoje. Dailininko našlė netgi savo palydovus privertė Palangoje basomis braidyti po pajūrio smėlį.

Tada Arbit Blato žmona išpildė ir kitą vyro svajonę – atvežė bareljefo apie holokaustą kopiją, kurią perleido Kauno IX fortui. Žydų muziejui Vilniuje ji padovanojo Ch.J.Lipchitzo biustą.

– Kodėl R.Resnik-Blatas vyro kūrybinį palikimą padovanojo Lietuvai?

– Arbit Blatas pasakojimais apie gyvenimą prieškariniame Kaune, pažintį su vokiečių rašytoju Thomu Mannu bei garsiais lietuvių menininkais savo žmoną irgi buvo susargdinęs Lietuva.

Ponia Regina man valandų valandas perpasakodavo tai, ką buvo girdėjusi iš vyro apie Lietuvą. Matyt, jis taip pat buvo užsiminęs, kad būtų gerai pervežti jo kūrinius į tėvynę.

Todėl visai nenustebau, kai ji man vėlyvą praėjusių metų rugsėjo 24-osios vakarą paskambino iš Niujorko ir paklausė: „Mano vyras visą gyvenimą kūrė ir rinko savo kūrinius kokiam nors geram muziejui. Gal jūs turite idėjų?”

Atsakiau, kad turiu. Kitą rytą jau sėdėjau Lietuvos dailės muziejaus direktoriaus R.Budrio kabinete, o po poros valandų – pas kultūros ministrą Arūną Gelūną. Prie R.Resnik-Blatas idėjos rasti vyro darbams muziejų įgyvendinimo labiausiai prisidėjo 50 metų muziejininystės patirtį turintis R.Budrys

ir banko „Snoras” prezidentas Raimondas Baranauskas, kuris supranta, kad vien tik pinigai laimės nesuteikia.

Kūrinių pargabenimą rėmė bankas „Snoras”. Lietuvą Arbit Blato kolekcija pasiekė iš New York ir Venecijos.

Praėjusių metų pabaigoje V.Kavaliauskas kartu su R.Budriu nuvyko į New York pas ponią Reginą ir sutarė dėl kūrinių perėmimo. Jiems talkino ir Lietuvos generalinis konsulas New York Valdemaras Serapinas. Kadangi Lietuvos muziejaus parengti dokumentai Arbit Blato artimųjų advokats nesukėlė jokių abejonių ir klausimų, dėl kolekcijos perdavimo buvo greitai sutarta.

Vienintelė dailininko artimųjų sąlyga buvo ta, kad kūriniai neatsidurtų muziejaus saugyklose. V.Kavaliauskas pasiūlė įrašyti dar penkias sąlygas – kad parodos būtų surengtos penkiose Europos Sąjungos šalių sostinėse. Šios sąlygos lėmė, kad Lietuvai atiteko ne šimtas, kaip iš pradžių tikėtasi, o net 362 Arbit Blato kūriniai ir visos jo archyvas.

New York dėl banko „Snoras” finansinės paramos buvo galima pasamdyti geriausią JAV meno kūrinių pakavimą firmą. Balandį į Lietuvą buvo parplukdyta trylika milijonų dėžių su Arbit Blato kūriniais. V.Kavaliauskas su R.Budriu Veneciją iš Vilniaus pasiekė specialiu sunkvežimiu. Juos lydėjo tik du profesionalūs muziejaus pagalbinkai. Arbit Blato įsūnis M.Ph.Davis juos apgyvendino dailininko dirbtuvėje.

Baigus pakavimo darbus M.Ph.Davis atkimšo gero vyno butelį ir trijulė juo mėgavosi sėdėdama tame pačiame balkone, kuriame naktinės Venecijos peizažus tapydavo Arbit Blatas. Šiais peizažais dabar galima pasigėrėti Vilniuje, Nacionalinėje dailės galerijoje surengtoje parodoje.

Pažinojo garsenybes. Arbit Blatas (tikroji pavardė Neemija Arbitblatas, 1908–1999, nuotr.) – Kaune gimęs Lietuvos žydų tapytojas, skulptorius. Mokėsi Kaune, Berlyne, Paryžiuje. Nuo 1941 m. gyveno New York ir Paryžiuje.

Bendravo su daugybe garsenybių: M.de Vlaminck, Ch.Soutine, P.Picasso, G.Braque, H.Matisse (nutapė jų portretus ir sukūrė skulptūras). 1967 m. jo sukurta Ch.Soutine skulptūrą įsigijo Oranžeri muziejus Paryžiuje.

Surengė gausybę parodų visame pasaulyje. 1980 m. atidengtas jo sukurta paminklas holokausto aukoms atminti Venecijoje, 1981 m. – Paryžiuje, 1982 m. – New York priešais JTO pastatą.

Birutė, Vyšniauskaitė, Irytas.lt

Patria Imports

*We Sell Koldunai
Gourmet Deli Meats & Breads
Imported Condiments & Foods
Wines, Beer & Waters
Candies, Gifts and More!*

794 East 185th St. • 216-531-6720

RENGINIŲ KALENDORIUS

RUGSĖJO 3-4 dienomis, ŠALFASS Golfo turnyras, Ellsworth Meadows GC, Hudson, Ohio. Dėl informacijos – Al Nagevičius (330) 721-2424.

LAIŠKAS

Noriu labai padėkoti už spaudos leidinius, kuriuos gauname Jūsų dėka. „Pasaulio lietuvis“ mus lanko jau ne pirmus metus. Labai įdomus žurnalas. Jis nušviečia lietuvių bendruomenių veiklą visose planetos kampeliuose. Man labai patinka, kad daug rašoma apie išeivijos lietuvių švietimo reikalus, užsienyje veikiančias lietuviškas mokyklas, dirbančius mokytojus. Bendrai

Nijolės Pociuvienės padėką. Ji Jums irgi taria nuoširdų Ačiū! Sunkmetis pamažino ir bibliotekai skiriamą biudžetą, bei užsakomų spaudos leidinių skaičių. Dovanai gaunamas „Pasaulio Lietuvis“ praplečia susiaurėjusį spaudos leidinių ratą. Žinau, kad žurnalą yra pamėgę ir mokytojai. Istorijos, geografijos mokytojos netgi skiria savarankiškus darbus

Spauda Bijotų kaimo bibliotekoje.

paėmus galiu pasakyti, kad mes, lietuviai (Lietuvoje ir lietuviai išeivijoje dar labai mažai žinome vieni apie kitus. Pavyzdžiui mes žinojome, kad jūs, gyvenantys svetur, laikotės savo tradicijų, kalbos, papročių ir pan., bet kad išeivijos lietuviai yra susibūrę į tokias stiprias bendruomenes, turi net savo chorus, šokių ir dainų kolektyvus, rengia didžiules šventes tai mums nebuvo žinoma. „Pasaulio Lietuvis“ visa tai labai gražiai nušviečia. Noriu pasakyti, kad perskaiytą „Pasaulio lietuvi“ Jūsų vardu dovanuju Bijotų kaimo bibliotekai - skaityklai. Kodėl taip darau? - mes šeimoj esam tik keli skaitytojai, o norisi, kad paskaityti šį žurnalą galėtų didesnis skaitytojų ratas. Be to, bibliotekoje jis yra tvarkingai archyvuojamas, įrišamas ir galima bet kada susirasti norimą numerį. Čia norėčiau perduoti ir bibliotekininkės

mokiniam iš žurnalo, nes tokios temos kaip „Lietuviai išeivijoje“, „Išeivijos lietuvių organizacijos“, „Išeivijos lietuvių veikla“ yra įtrauktos į mokymo programas ir vadovėlius. Džiaugiuosi, kad nuo naujųjų metų tiesiai iš Clevelando į mūsų namus pradėjo keliauti „Dirva“. Štai ir šiandien iš dėžutės išsiėmiau sausio 18, NR.2. Devyniasdešimt šeštieji leidimo metai! Kokia sena ir turtinga šio laikraščio istorija. Kiek supratau iš pirmųjų dviejų numerių, tai šis laikraštis daugiau rašo apie šių dienų aktualijas. Štai ir dabar, „sausio 13-oji, JAV senatoriaus R.J.Durbin vizitas Lietuvoje, Lietuva ir pasaulis“. Įdomu palyginti vietinę spaudą su užsienio lietuvių leidiniais, pasižiūrėti, kaip tuos pačius įvykius supranta bei pateikia vietinė ir jūsų- išeivijos

BLOGIS TARP MŪSŲ

Pasaulyje blogio visada buvo. Yra jo ir dabar. Kai kurios jo apraiškos jau seniai išnaikintos (didelėmis pastangomis), kitos pačios savaime išnyko, su dar kitomis ir dabar dar tebekovojama, o kai kurios, jau besilpstančios, staiga atgijo ir tapo kerštingos. Šis straipsnis yra skirtas blogiui lietuvių tarpe.

Blogis klesti ir lietuviškoje veikloje ir gyvenime: spaudoje, radijo laidoose, internete, keistuose sumanymuose, kuriuose lietuvių suaukotos lėšos skiriamos nelietuviškiems tikslams. Prie to prisideda ant netvirtu pagrindų stovinti, be gerai išmąstytų gairių visuomenė, besistenianti įtikinti savo narius, kad jie nieko negali padaryti ar pakeisti. Istorija yra pilna tokių „smegenų plovimo“ pasekmių. Nuo to neatsilieka ir valdžios viršūnių bei jos paklusnių pareigūnų elgesys, kurio jokių būdu negalima

pavadinti teisingu ar protingu: numylėtiniams daromos išimys, teikiamos neužtarnautos privilegijos, nuolankiai pataikaujama, moralės principai netenka reikšmės, o be kyšių – nė žingsnio. Neužmirštini ir tie akiplėšiškai savanaudiški garbėtroškos, kurie savo apgaulingu elgesiu lengvai suvedžioja naivius, patiklius žmones. Šis, mūsų vienybę skaldantis vėžys, privalo būti pašalintas iš lietuviškosios visuomenės ir veiklos kūno. Gyvenimas turi žengti į ateitį, nekartoti praeities klaidas ir su jomis susijusias žiaurybes. Nors aukščiau išreikštos nuomonės tinka visoms tautybėms ir visoms religijoms, jos yra ypač svarbios mums, visame pasaulyje išsibarsčiusiems lietuviams ir Lietuvai.

Džiugu, kad lietuvių tarpe, nepaisant kur jie begyventų, yra daug protingų, gabių, sumanių, dar egoizmo nesužalotų asmenų (idealistų) kurie, jei tik panorėtų, galėtų šias, mus beužgožiančias žalingas piktžoles, išrauti iš lietuviško gyvenimo ir lietuviškos galvosenos. Tačiau tai sunkus, didelio pasiaukojimo, ryžto ir vienybės reikalaujantis darbas. Jei tokių pasišventėlių atsirastų, pasaulio lietuviams tai būtų neįkainojama dovana.

Algirdas V. Matulionis

„DIRVAI“ AUKOJO

K.Andruškevičius, Surrey, CAN.....	102
V.Lapatinas, Seattle, WA.....	102
A.Banyas, Bloomfield Hills, MI.....	55
J.Minkūnas-Banionis St. Louis, MO.....	55
R.Jagminas, Bridgewater, MA.....	53
A.Mackevičius, Belmont, MA.....	50
Kun.J.Bacevice, Clev., OH	45
J.Laskauskas, Baltimore, MD ..	42
E.Steponis, Seven Hills, OH ...	28
V.Brizgys, Chesterland, OH ...	25
J.Gudėnas, Euclid, OH.....	25
V.Jankus, Delran, NJ	23
D.Paškonis, Eastlake, OH	23
H.Bagdonas, Oak Lawn, IL ...	22
P.Buchas, Oak Lawn, IL.....	22
J.Ardys, Fairview, PA.....	20
J.Černius, Glendale, CA.....	20
J.Kartanas, Omaha, NE.....	20
B.Navikas-Timms, Mentor, OH	20
B.Saplys, Toronto, CAN	20
A.Gudaitis, Ormond Bch., FL..	10
A.Minkūnas, Seven Hills, OH ..	10
V.Shimkus, Dalton, PA.....	10
R.Vodopalas, Richmond Hts, OH.....	10
L.Tomkus, West Hills, CA	2

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

**Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos
Los Angelės skyriaus ilgametis narys,
keletą kartų pareigas ėjęs skyriaus valdyboje,
sulaukęs 97 metų amžiaus,**

**A.† A.
VYTAUTAS ŠEŠTOKAS
baigė šią žemišką kelionę.**

Su dėkingumu prisimename a.a. Vytauto darbštumą ir ištikimybę mūsų organizacijai. Užuojautą reiškiamo žmonai MARIJAI ir kitiems artimiesiems.

ALT s-gos Los Angeles skyrius

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

**William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt**

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119

36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
teikianti jaukią atmosferą rūdėsio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

**Agnutė Tiškuvienė,
Chesterfield, IN**

ATSIŪSTA PAMINĖTI

Likimas lėmė, kad dr. Jonas Jasaitis, atvykęs iš Lietuvos, aštuonetą metų žvelgė į Lietuvą iš šios Atlanto pusės, analizavo Antrojo pasaulinio karo pabėgėlių vertinimus, pasakojo apie tai, kas vyko Lietuvoje per penkiasdešimt okupacijos metų. Jam dirbant lietuvių savaitraščio „Dirva“ redaktoriumi teko susipažinti su visiškai kitokia – demokratine vakarietiška žurnalistika.

Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos centro valdyba gavo jo vertingą 312 puslapių knygą, kurią išleido Šiaulių universiteto leidykla, kuriame jis yra profesoriumi. Pratarmėje autorius rašo: „Atvykus dirbti į JAV pirmiausia paaiškėjo, kad apie tai, kaip Geležinės uždangos metais gyveno mūsų tautiečiai, turime tik labai paviršutinišką supratimą. Sunku net įsivaizduoti, kokia milžiniška lietuviškoji veikla išeivijoje buvo plėtojama. Visa tai buvo daroma, kaip mes dabar pasakytume, „visuomeniniais pagrindais“: aukojant savo laisvalaikį, nesitikint už tai jokio atlygio ir net nežinant, ar kada nors šio darbo vaisiai pasieks Lietuvą. Ar daug kas iš mūsų suvoktų, kaip gyvenant svetimose valstybėse galima sukurti savosios tautos enciklopediją- 37 tomų leidinį? **Tai vienintelis pavyzdys pasaulio kultūros istorijoje:** jokios kitos tautos atstovai išeivijoje tokio gigantiško darbo dar nėra atlikę.

Ar daug kam žinoma, kad toli nuo tėvynės buvo išleista daugybė lietuviškų knygų: poezijos ir prozos, muzikos ir dailės kūrinių, mokslo veikalų, publicistikos rinkinių, kad lietuvių pasiekimai įamžinti kitų valstybių atminimo lentose ir paminkluose? Ar daug kas girdėjo, kad išeivijoje leidžiamos dešimtys lietuviškų laikraščių ir žurnalų, reguliariai rengiamos lietuviškos radijo, o Čikagoje netgi televizijos laidos, vyksta tautinės dainų ir šokių šventės, daugelio sporto šakų žaidynės? Kas iš mūsų turėjome galimybę pasidomėti, ką per tuos ilgus atskirties dešimtmečius nuveikė Amerikos lietuvių taryba, Amerikos lietuvių tautinė sąjunga, JAV Lietuvių bendruomenė, Pasaulio lietuvių bendruomenė ir kitos lietuviš-

kos politinės, visuomeninės bei kultūrinės organizacijos? Pagaliau, ar daug kam žinoma, kad už Čikagos, Lemonte yra didžiulis pastatų kompleksas, vadinamas **Pasaulio lietuvių centru**, kad JAV yra net keli didžiuliai lituanistiniai archyvai, veikia stiprūs mokslo centrai, reguliariai rengiami Mokslo ir kūrybos simpoziumai?

Į daugelį tokių klausimų prieš dešimtmetį ir pats būčiau neatsakęs. Net neįsivaizdavau, kad už kelių tūkstančių mylių nuo Lietuvos, kitame žemės pusrutulyje tiek daug žmonių kasdien bendrauja lietuviškai, rašo lietuviškas knygas, dainuoja lietuviškas dainas, kuria lietuviškas šeimas ir savo vaikuose puoselėja švelnius jausmus **šaliai, kurios šie gal net nėra matę**. Kai okupuotoje Lietuvoje vis mažiau žmonių betikėjo, jog pavyks išprašyti lauk svetimą kariauną ir atkurti savo valstybę, ten už jūrų marių Lietuvos laisvės viltis niekada nebuvo užgesusi. Abejingam pasauliui buvo nuolat primenama apie žiauriausios pasaulio imperijos pavergtą lietuvių tautą...

Pirmąją trilogijos dalį pirmiausia skiriu mieliems Šiaulių universiteto studentams. Manau kad ji padės būsimiesiems valstybės įstaigų tarnautojams, verslo organizatoriams, mokytojams kitiems specialistams užpildyti bent kai kurias jų išprusimo spragas. Skaitydami šią knygą jūs ne tik daugiau sužinosite apie išeiviją, bet ir galėsite apmąstyti, kokie procesai prieš dešimtmetį vyko čia Lietuvoje. Tai padės giliau analizuoti **sociologijos, politologijos, viešosios politikos** ir kai kurių kitų mokymo dalykų teorines temas. Rengdamas šį straipsnių rinkinį ne kartą su nuostaba klausiau pats savęs, **kodėl problemas, apie kurias kalbėjome prieš dešimtmetį, tebėra neišspręstos iki šiol.** Pagalvokime apie tai kartu. Kiekvienas knygos skyrius suteiks temų dalykiškoms jūsų diskusijoms Skiriu šį straipsnių rinkinį ir JAV lietuviams, kurių draugijoje labai greitai prabėgo aštuoneri manojo gyvenimo metai. Dar kartą skaitydamas prieš dešimtmetį parašytus straipsnius vis prisimindavau aplinkybes, sąlygojusias jų atsiradimą, įvykius, skatinusius pasirinkti straipsnių temas, skaitytojų vertinimus. Iškildavo tuose įvykiuose dalyvavusių arba juos vertinusių Klyvlendo (Cleveland, OH) lietuvių veidai, suskambėdavo tada išgirstos frazės. Ačiū visiems, skatinusiems rašyti, padėjusiems savo patarimais, suteikusiems neįkainojamų žinių apie lietuvių veiklą didžiojo Erie ežero pakrantėse.”

Autoriaus straipsniai buvo spausdinti „Dirvos“ laikraštyje.

Kai aukso medaliais pasidabinę jaunieji krepšininkai Rygos sporto arenoje pozavo fotografams, naudingiausias pasaulio jaunimo krepšininkas Jonas Valančiūnas, paėjęs į šalį, paskambino į Uteną motinai: „Ačiū tau, mama. Aš tave myliu”. Sugrįžęs į Lietuvą sveikinosi su motina. Jaunajam krepšininkui sporto arenose smagu matyti ir tėvą J.Vilką (dešinėje).

lrytas.lt

PRALAIMĖJIMAS – NE TRAGEDIJA

Į nesėkmę pirmose draugiškose rungtynėse Europos pirmenybėms besirengiančios Lietuvos krepšinio rinktinės žaidėjai žiūri kaip į pamoką.

„Nėra ko rautis plaukų. Kaip pirmosios pasiruošimo cikle, rungtynės buvo visai geros. Klaidų, taktinio broko buvo daug, tad turime ką taisyti, bet tikrai dėl to nepanikuojame”, – po pralaimėjimo Slovėnijos komandai 70:72 nesijaudino įžaidėjas Mantas Kalnietis

Žada mokytis

Gražūs perdavimai, tikslūs metimai ir tvarkinga gynyba savoje aikštės pusėje – spektaklis sausakimšoje Klaipėdos arenoje vietos publikai prasi-dėjo daug žadančiai.

Vis dėlto rezultatu 12:4 pirmajame kėlinyje į priekį išsiveržusią Lietuvos rinktinę slovėnai netruko pavyti, o vėliau sėkmingai gesino epizodinius rungtynių šeimininkų blykstelėjimus.

Antrąsias draugiškas

rungtynes Lietuvos rinktinė Klaipėdoje žaidė rugpjūčio 6 d., jos varžovė buvo Čekijos komanda.

Iki Europos pirmenybių, kuris prasidės rugpjūčio 31 dieną, Lietuvos rinktinė iš viso sužais devynerias kontrolines rungtynes.

ELTA

P.S. TIRE Inc.
Complete Front End Service

216 481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts
Mufflers, Lube oil and Filter
Buy any 4 tires and receive a. P.S. Tire hat!

OPEN

Mon. – Fri.: 8 am to 6 pm
Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200th St.
Cleveland, OH 44119

TAUPA
LITHUANIAN CREDIT UNION

SAVI PAS SAVUS
KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :

Antradienį, trečiądienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.
Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.
Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.
Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$250,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)